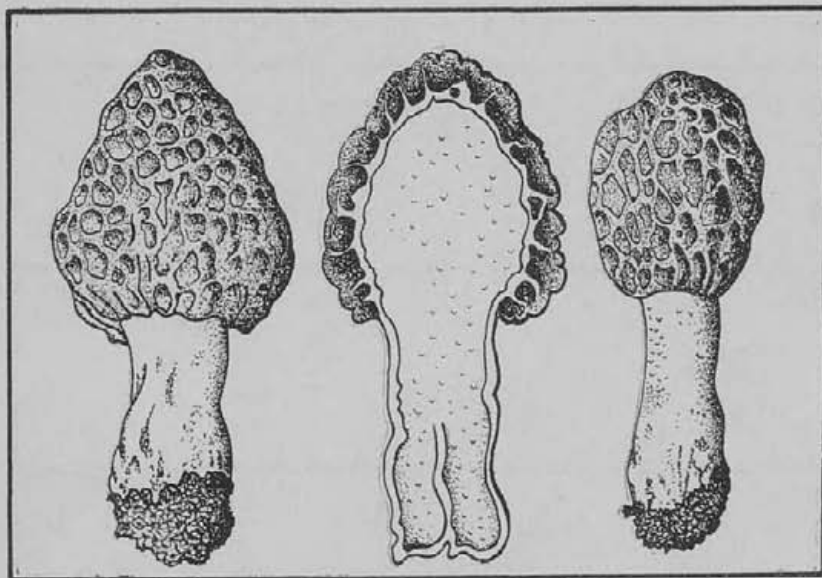

MYKOLOGICKÉ LISTY

3

MYKOLOGIE A OCHRANA ROSTLIN

Dne 5. března 1981 se v Praze sešli na výročním setkání sekce fytopatologické mykologie ČSVSM mnozí její členové. Krátká zpráva je na jiném místě "Listů". V těchto řádcích jde o jiné: připomenout existenci sekce a současně s tím i závažné úkoly, které má fytopatologická mykologie a mykologie vůbec před sebou. Nedávno publikovaný návrh "Hlavní směry... rozvoje ČSSR 1981-1985" jakožto materiál pro jednání XVI. sjezdu KSČ na několika místech zdůrazňuje v základním i aplikovaném výzkumu jednak nutnost dalšího poznávání zákonitostí vývoje a proměnlivosti organismů, jejich autekologie a úlohy v biogeocenózách a ekosystémech, jednak studium jejich negativního působení a naopak případné využití.

Do nového pětiletí nevstupuje mykologický výzkum, který si mezitím /1977/ získal dlouho opomíjené uznání vědního oboru "mykologie", jako jednotný plán, centrálně koordinovaný. Zdá se, že do sledku by to nyní ani nebylo možné nejen z tradice přežívajících plánů, ale i proto, že mykologie zahrnuje v národním hospodářství nejen základní výzkum ve všech směrech/systematika a genetika, fyziologie, biochemie, ekologie/, ale i výzkum s ekonomicky zaměřenými realizačními výstupy v zemědělství, potravinářství, humánní a veterinární medicíně, farmaceutickém průmyslu, průmyslu zpracování a využití nejrůznějších odpadů atd.

Na začátku přípravy plánu vědeckého výzkumu pro léta 1981-1985 vypracovaly různé orgány ČSAV a SAV návrhy, které se staly podkladem cílových programů základního výzkumu. Z celkového většího počtu patří čtyři z nich plně do oblasti biologických věd. Mykologie se nejvíce může uplatnit v problematice ochrany a tvorby prostředí; výzkum technologie přípravy různých aktivních látek a zpracování zemědělských a průmyslových odpadů a na neposledním místě v programu integrované ochrany kulturních rostlin.

Výroční setkání členů sekce fytopatologické mykologie informovalo nejen o světově a mezinárodně důležitých a perspektivních směrech v přípravě podkladů a hledání cest pro ochranu rostlin, ale současně podalo přehled o charakteru a hloubce plánovaného výzkumu mykóz na pracovištích všeho typu/výzkumné stanice oborových podniků, ústavy ministerstev, ČSAV a SAV, vysoké školy/. To jistě přispěje k propojení blízkých, na různých úrovních koncipovaných výzkumných úkolů a ke spolupráci řešitelů, takže lze očekávat větší přiblížení požadovaným výsledkům cílového programu: podstatně zkrátit cyklus výzkum-výroba-pužití. Příklad výročního setkání sekce fytopatologické mykologie ČSVSM přímo vyzývá všechny mykology pracující v oblastech dalších cílových programů k následování.

Zdeněk U r b a n

Teoretické a praktické otázky v mykologii

VÝZNAM TYPŮ V TAXONOMICKÉ PRÁCI

Zdeněk P o u z a r

/Dokončení/

Je jeden druh herbářových dokladů, jejichž hodnotu nomenklatorický kod bohužel nijak nespecifikuje a badatelé se s nimi musí vypořádat podle své zkušenosti. Je to u některých duplikátů vydávaných jako exsikátové sbírky/anebo i u duplikátů individuálně rozšířených/ - a tu existují případy, kdy jiný badatel objeví v takovém materiálu d o d a t e č n ě /např. po vydání příslušné centurie/ nový druh. Označí jednu položku v určitém herbáři za typus a to je pak jednoznačně holotypus. Další duplikáty tohoto holotypu/tj. např. položky vydané v téže sbírce pod tímž číslem, pokud je autor studoval/ mohou sloužit jako izotypy/tzn. jsou při - praveny pro případ ztráty nebo zničení holotypu pro výběr lektoty - typu/. Avšak položky i z těch herbářů, které autor neviděl, mají svou vysokou hodnotu, neboť jsou to též duplikáty holotypu. Nicméně z tohoto důvodu nemohou být právem podle Kódu pokládány za materiál vhodný k vybírání lektotypu, nýbrž pouze neotypu. Vzhledem k tomu, že za neotyp může být vybrán i materiál, který nikterak nesouvisí s původním autorovým materiálem, je to pak v Kódu značné podcenění hodnoty takového materiálu. Na druhé straně to však je oprávněná opatrnost, uvážíme-li, jak různorodé příměsi se někdy objevují v exsikátech méně skrupulozně vydávaných/zejména z min. století/. Doporučuji zavést pro materiál této povahy nový termín h y p o - i z o t y p - i když jsem si vědom značné inflace typové terminologie.

H y p o i z o t y p /hypoizotypus/ je tedy duplikát holotypu, který autor jména neviděl/neměl jej k dispozici při popisu/, protože tyto duplikáty byly/nejčastěji jako soubor exsikátů/ rozeslány již před tím, než byla zjištěna odlišnost nového taxonu. Je třeba ovšem říci, že někteří badatelé pokládají i takové duplikáty holotypů, které autor neviděl, za izotypy a nepřijali by tedy náš pojem hypoizotyp.^{2/}

V praktické práci s herbáři se setkáváme ještě se dvěma termíny, které mají spíše hantýrkový charakter a nejsou oficiální: t o p o t y p - je to exemplář sebraný na lokalitě typu. V houbách má menší význam, ale u vyšších rostlin topotypy mohou být významné při stanovení neotypů; a " k l e p t o t y p " - termín míněný tak trochu žertem pro odštíp - nuté drobné fragmenty holotypů, zejména velmi časté v lichenologii,

^{2/} To, že náš výklad kódu je správný, vyplývá z definice lektotypu, jak je podána v Kódu v "Návodu pro určování typů", kde se praví, že lektotyp může být vybrán pouze z materiálů, které studoval autor před publikací jména /s 4a/. Vzhledem k tomu, že izotypy jsou nejvýznamnějšími zdroji lektotypů, platí tato podmínka v daleko větší míře i pro izotypy.

kde badatelé si při studiu holotypu ponechávají malý fragment stélky pro další bádání. Je to zlozvyk, který vede k poškození holotypů a dnes to kurátoři herbářů již netrpí. Nicméně některé "kleptotypy" jsou dnes velmi cenné a to zejména ty, které byly odděleny od holotypů např. z berlínského herbáře, který za války shořel, a dnes se zachovaly pouze tyto fragmenty jako velmi důležitý pramen pro studium. Jsou to pak izotypy/z hlediska terminologie uvedené nahore/ a jsou pak vhodné k výběru lektotypu. Jindy se malé odlomky od holotypů neoficiálně nazývají "merotypy" /viz Dostál J., 1957/, mají též pogahu izotypů, avšak jejich význam je nepřímo úměrný velikosti organizmů.

Ve vztahu k typům je třeba mít na paměti d ů l e ž i t ě d a t u m: l. leden 1958. Jména hub a lišejníků před tímto datem publikovaná nemusí být spojená s citací typu. Avšak všechna jména od tohoto data musí již být jednoznačně spojena s přesně určeným typem /tj. musí být uvedeno, kde je typ uložen a jak jej definovat: lokalita, datum, číslo položky apod./ - jinak nejsou pokládána za platně uveřejněná. Výjimku tvoří tzv. " n o m i n a n o v a ", tj. pouhá přejmenování taxonů sříve platně publikovaných. U těch /při přejmenování/ typ citován být nemusí. Avšak vznikne-li nutnost určit, co je s typem tohoto nového jména, pak je to vždy materiál spojený s původním jménem, které bylo přejmenováno. Přejmenování druhu "novým jménem" / n o m e n n o v o m / používáme pouze tehdy, když jde o čistě nomenklatorické důvody /jméno bylo např. již dříve použito pro jiný druh a pod./ . Pokud pojmenováváme druh, který byl dříve špatně pojat /interpretován /, pak je nutno popsat jej jako nový druh /"species nova"/ a není možno ho pouze přejmenovat. Tak např. původní Friesův druh ryzců *Lactarius cilicioides* Fr./Fr. je úplně jiná houba, než druh pod tímto jménem uváděný Neuhoффem/1956//1 se stejnou autorskou zkratkou! /. Tento druh nebylo možno pouze přejmenovat /"nomen novum" /, ale popsat jej jako zcela nový druh /"species nova"/ - *Lactarius citriolens* Pouz. 1968. Nicméně je třeba konstatovat, že rozlišení, zda byl druh popsán jako nový nebo pouze přejmenován, patří při rozboru starší literatury k nejobtížnějším nomenklatorickým problémům.

Z literatury k tomuto tématu lze doporučit jako základní: Dostál, J./1957/, Holub, J./1968/ a Stafleu, F.A. et al./1978/.

Na závěr je nutno zdůraznit, že badatelů by se měli vždy velmi detailně zabývat všemi okolnostmi - a to jak taxonomickými, tak i bibliografickými a nomenklatorickými - než učiní nějaký významnější zásah do ustáleného označení typů. Problémy, se kterými se zde setkáváme, jsou někdy značně složité a důsledky zásahů mají poměrně velký dosah pro pojmenování hub. Neodborný zásah může někdy dosavadní nomenklaturu spíše ztížit než přispět k jejímu zpřesnění. Nicméně každý odborník v té které skupině by měl vyvinout maximální úsilí k nalezení typů v herbářích v jeho dosahu. Pouze odborník, ať již z řad amatérů nebo profesionálů, má pohromadě všechny prameny a potřebné znalosti k označení typů.

Wybraná literatura

Dostál, J./1957/: Botanická nomenklatura. 269 p., Praha. - Holub, J./1968/: Mezinárodní Kód botanické nomenklatury 1966. Zprávy Čs. bot. Spol., Praha, Vol. 3, příl. 1. - Stafleu, F.A. et al./1978/: International code of the botanical nomenclature. Regnum vegetabile, Utrecht, 97: 1-457.

**NAŠE NEJČASTĚJŠÍ DRUHY RODU COPRINUS (PERS. EX)
S.F. GRAY ROSTOUCÍ NA SPÁLENÍŠTÍCH**

Zdeněk H á j e k

Mykoflóru spáleníšť a ohnišť tvoří charakteristická, avšak dosti různorodá skupina vyšších hub, kde vedle četných druhů hub vřec-
katých jsou zastoupeny i houby stopkovýtrusné. Její skladba se po-
někud různí podle toho, zda jde o spáleníště v jehličnatém či list-
natém lese nebo o ohniště jednorázové či častěji použité. Rozdílné
jsou i sukcese nastupující postupně podle stáří spáleníště a sta-
vu jeho zarůstání játkovkami, mechy, travinami a bylinami. Soustavné
sledování spáleníšť obvykle umožní seznámit se s řadou významných
anthrakofilních druhů hub a činit bezesporu zajímavá pozorování.

Houbami na spáleníštích se zabývalo více autorů, např. Peter
/1944/, Moser/1949/, Peterssen/1970/; z našich autorů Wichanský/1961/
Svrček/1949, 1954/, Pilát/1969/ a další. Spáleníštím často podobnou
mykoflóru ostravských uhelných hald pak studoval Veselský /1967,
1968, 1970/.

V r. 1978 v údolí řeky Střely u osady Koryta v okr. Plzeň-sever
došlo k rozsáhlejšímu mýcení porostu borovice, přičemž při spalová-
ní klestu zde vznikla řada ohnišť střední rozlohy/kolem 3m²/ s po-
měrně značnou hloubkou popela. Podle doporučení označil jsem jed-
notlivá ohniště a dle možností jsem soustavně sledoval výskyt vyš-
ších hub na těchto plochách. Pro srovnání jsem sledoval i jiná oh-
niště na různých lokalitách, které jsem od této doby navštívil.

Jedním z výsledků studia této specifické mykoflóry je i tento
příspěvek, který se zabývá nejčastěji se vyskytujícími druhy rodu
Coprinus/Pers. ex/S. F. Gray na spáleníštích. Podle mého pozorování
dochází k tvorbě plodnic u příslušníků tohoto rodu na spáleníštích
asi ve 2. roce po jeho vzniku. Nejčastějšími druhy hnojníků na spá-
leníštích jsou Coprinus angulatus Peck, Coprinus gonophyllus Quél.
a Coprinus lagoides Karst. Dle Mosera/1978/, Peterssena/1970/, Orto-
na a Watlinga/1979/ jsou ze spáleníšť uváděny ještě další dva dru-
hy: Coprinus erythrocephalus/Lév./Fr. a Coprinus phlyctidosporus
Romagn. Další druh Coprinus angulatus Pat.-někdy na spáleníštích
se objevující, roste i mimo ně na tlejících větévkách. Coprinus eryth-
rocephalus/Lév./Fr. má klobouk podobně jako dále popsaný druh Copri-
nus angulatus Peck bez vela/jen v mládí s velmi jemnými, řídkými
vlákný, je však snadno odlišitelný živější barvou klobouku a vejči-
tě elipsoidním tvarem výtrusů. Coprinus phlyctidosporus Romagn. má

význačně hrubobradavčité výtrusy. Nalezl jsem ho pouze dvakrát a to vždy jen 1 plodnicí. *Coprinus auricomus* Pat. je nápadný delšími štětinkami na klobouku, které jsou živě žlutohnědé. Ostatní druhy hnojníků jsou uváděny jako koprofilní nebo rostou na různém tlejícím organickém substrátu nebo na holé zemi.

Při sběru a dokladování hnojníků obecně je velmi důležité dle možnosti studovat habitus a některé mikroznaky/zejména pileocystidy/ v čerstvém stavu. Při dokladování vzhledem k autolyse plodnic je nutno pořizovat exsikat rychlým sušením, u drobnějších plodnic je možno užít i teplovzdušného přístroje k sušení vlasů.

K určení našich nejčastěji rostoucích hnojníků na spáleništích je možno použít následujícího klíče:

- 1a Kl. v ml. pokrytý velem 2
- 1b Kl. lysý, jen se štětinkami pod lupou viditelnými, 1-4 cm šir.
..... *Coprinus angulatus* Peck
- 2a Kl. 1-1,5 cm široký, lupeny trojúhelníkovité.....
..... *Coprinus gonophyllus* Qué!
- 2b Kl. 3-7 cm široký, lupeny nejsou trojúhelníkovité .....
..... *Coprinus lagopides* R. Karst.

Popisy a vyobrazení

Coprinus angulatus Peck/=*C. boudieri* Qué!./

Klobouk 1-4cm šir., nejdříve vejčité, později se rozprostírající, s okrajem vzhůru nazdviženým, šedý až šedohnědý, s tmavším středem. Od okraje ke středu je asi do 2/3 rýhovaný. Pokožka klobouku hygroskopická, již od mládí holá, jen pod lupou s viditelnými řídkými štětinkami/zakončení pileocystid/.

Lupeny jsou volné, husté, až 3mm šir., nejdříve bílé, pak postupně přecházející do černé barvy, nejasnější na ostří.

Třen u zcela mladých plodnic krátký, sotva přesahující spodní okraj žaludovitého klobouku, u vzrostlé plodnice až 12cm dl. a 4mm šir., uvnitř dutý, na povrchu jemně podélně vláseňnatě přitý až holý, naspodu polokulovitě zakončený.

Dužnina bílá, ve stáří špinavě bílá, vodnatá, v klobouku nabíhající do hnědé barvy, s chutí moučnou, nahořklou. Pach nevýrazný nebo jen lehece moučný. Mladé plodnice jsou po sběru relativně dlouho vytrvávající, než dojde k autolyse.

Výtrusy tvaru obrácené biskupské čepice s velkým klíčním pórem, 9,5-12,5 x 6,9-8,3 μm velké. Cheilocystidy lahvicovité, pleurocystidy vejčité. V pokožce třeně a klobouku jsou přítomny lahvicovité kaulocystidy a pileocystidy. Výtrusný prach černý.

Tento druh je poměrně častý na 2-3 letých spáleništích. Roste v malých trsech, většinou mezi popelem a dřevěnými uhlíky, málokdy na spáleništích zarůstajících mechem. Pro drobnost mladých plodnic a jejich nenápadné zbarvení je snadno přehlédnutelný.

Coprinus gonophyllus Qué!

Klobouk 0,5/-1-1,5-/2/cm šir., polokulovitý, šedý, s velmi záhy mizejícím velem, které je tlusté, bíle vláseňnaté; před rozplynutím od okraje až téměř ke středu se trhající.

Lupeny na svislém průřezu klobouku zřetelně trojúhelníkovité, zprvu bílé, pak rychle černající, husté, až 2mm šir. Nejdříve se roz-

těkají na ostří.

Třeň 10-25mm dl., 1-2mm šir., bílý, jemně podélně bíle stříbřitě vlásenitý, dutý, na bázi s mírně ztluštělou hlízkou.

Dužnina špinavě bílá, s pachem i chutí nevýraznou.

Výtrusy široce citronovité, 6°0-8°5 x 5°5-6°5 x 4°5-5 μm vel. Výtrusný prach černý.

Roste zřídka, buď jednotlivě nebo někdy o 2-4 plodnicích mezi mechem *Punaria hygrometrica* Hedw., vždy brzo po dešti anebo již během deštětrvajících deštů. Dozrávající plodnice se velmi rychle rozplývají.

Coprinus lagopides P. Karst. = *C. lagopus* var. *sphaerosporus* K. et Joss. = *C. funariorum* Mätzl./

Klobouk nejdříve žaludovitý, 1-2 cm šir., pak zvoncovitý, 2°5-4 cm vys., v dospělosti až 6cm šir., s okrajem nazdviženým vzhůru a radiálně rozpukaným, takže tvoří trojúhelníkové zuby. Na šedém podkladu je posetý bílými, podélně uspořádanými vločkatými zbytky vele, které lze velmi snadno setřít. Pod velem je klobouk na povrchu téměř ke středu rýhovaný.

Lupeny husté, nízké, černohnědé, rozplývající se od ostří na černohnědou tekutinu.

Třeň v dospělosti 10-16cm dl., štíhlý, 6-8 mm šir., rourkovitý, bílý, směrem k bázi se mírně rozšiřuje, po celé délce je posetý bílými, odstávajícími vločkovitými vláčenky.

Dužnina ve třeni bílá, v klobouku hnědá, křehká, vodnatě mdlá, někdy ve třeni mírně štiplavá. Pach je nevýrazný.

Výtrusy široce elipsoidní až téměř kulovité, neprůhledné, 6°9-9 x 5°5-7°5 μm vel. Výtrusný prach černý.

Roste na starších až velmi starých vlhkých spáleništích, za rostlým mechem, v hustých trsech nebo houfech.

Seznam lokalit popisovaných druhů, sbíraných autorem

Coprinus angulatus Peck

1. Okres Plzeň-sever: chatová osada Koryta na pravém břehu řeky Střely na spáleništích, SM 300 m. 15. VII. 1979, 18. VII. 1979, 26. VII. 1979, 12. VIII. 1979, 18. VIII. 1979, 25. VIII. 1979, 7. X. 1979, 5. VII. 1980, 12. VII. 1980, 21. IX. 1980

2. Okres Plzeň-jih: poleší Chýlava u Nepomuka, na spáleništi v okolí smrků, bříz, SM cca 500m. 18. X. 1980.

Coprinus gonophyllus Quélet

1. Plešnice u Plzně, na starém ohništi pod břízami a borovicemi, SM 414 m. 20. X. 1978.

2. Okres Plzeň-sever: chatová osada Koryta na pravém břehu řeky Střely, na spáleništích po borovém dřevě, SM 300m. 26. VII. 1979, 19. VIII. 1979, 28. VIII. 1979, 12. VII. 1980, 23. VIII. 1980, 21. X. 1980.

3. Geberanica-Suchá Lůbica, 5km vých. od Zvolena, na spáleništi mezi borovicemi a břízami. 20. IX. 1979.

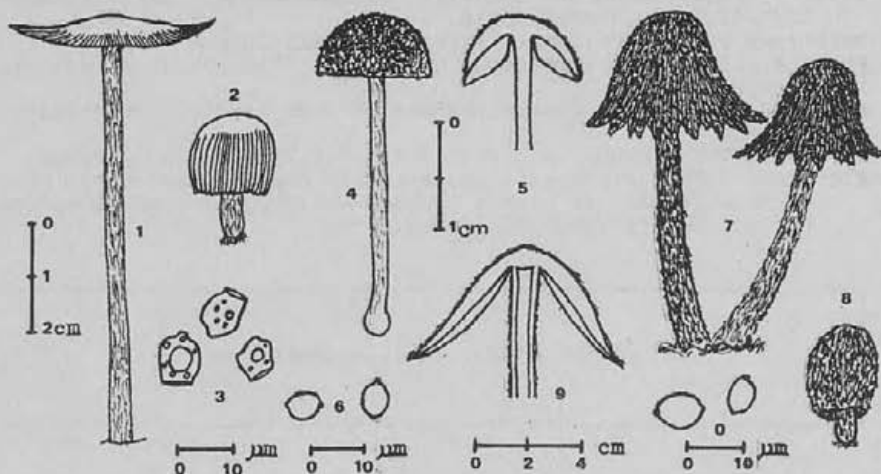
4. Okres Plzeň-sever: mezi obcemi Dobříč a Obora u Kaznějova, na spáleništích po borovém dřevě, SM 350 m. 7. X. 1979.

5. Okr. Čadca: Raková, vých. svahy Beskyd, na ohništi v trávě u silnice, cca 750m. 26. VII. 1980.

Coprinus lagopides P. Karst.

1. Okres Plzeň-sever: Čečínské poleší u Plas, u opáleného pařezu borovice na pasece, SM 450 m. 23. IV. 1978.

2. Okres Plzeň-sever: mezi obcemi Koryta a Obora u Kaznějova, pod borovicemi a smrkem na velmi starém ohništi, zarostlém mechem, SM 370m. 19. XI. 1980.

Obr.1-3: *Coprinus angulatus* Peck.-4-6: *Coprinus gonophyllus* Quél.-
7-10: *Coprinus lagopides* P.Karst.-Kreslil Zd.Hájek,1980.

3.Okres Plzeň-sever:Chatová osada Koryta, v údolí řeky Střely na spáleništi/spálené borové dřevo a klest/,SM 300m.29.VI.1979, 21.VII.1979,26.VII.1979,12.VII.1980.

4.Plešnice u Plzně, na starém ohništi pod břízami a borovicemi, SM 414m.4.VII.1979.

5.Ferdinandov v Jizerských horách, na pravém břehu potoka Černý Štolpich, na spáleništi po vykáceném bukovém porostu/na okrajích paseky ještě smrk, bříza, borovice/, SM 510m.31.V.1980,27.IX.80.

6.Na břehu rybníka Hluboký u Holic mezi chatami na vlhkých ohništích,12.IX.1980.

Na převážně většině spálenišť bylo prokazatelně páleno borové dřevo, u ostatních, kde toto nebylo spolehlivě zjištěno, se borovice nacházela v blízkosti lokality. Pouze u naleziště *Coprinus angulatus* Peck č.2 borovice zastoupena nebyla a je velmi pravděpodobné, že zde byl pálen pouze smrk, u *Coprinus lagopides* P.Karst. pak na nalezišti č.5 pravděpodobně i buk.

České názvy druhů rodu *Coprinus*/Pers.ex/S.F.Gray neuvádím, neboť dosavadní nevystihují vždy nejvhodnější daný druh. Při eventuální revizi českého jmenosloví by bylo vhodné opustit ty, které vznikly doslovným překladem a vytvořit některé přiléhavější, např. pro *C. angulatus* Peck použít výstižnější hnojník popelomilný nebo popeložijný apod.

Výsledkům dalšího pozorování mykoflóry ohnišť a spálenišť budou věnovány i některé následující příspěvky.

L i t e r a t u r a

Moser M./1949/: Untersuchung über den Einfluss von Waldbränden auf die Pilzvegetation I. Sydowia 3:336-383.Horn.

Moser M./1978/: Die Röhrlinge und Hlattepilze. Bd. IIb/2. Basidiomyceten. Jena.

Orton P.D.-Watling R./1979/: British Fungus Flora:2/Coprinaceae: *Coprinus*. Edinburgh.

- Peter J./1944/:Waldbrand und Pilzvorkommen.Schweiz.Z.f.Pilzkunde 22/8/:127-128.Bern-Bümpliz.
- Peterssen P.M./1970/:Danish Fireplace Fungi.Copenhagen.
- Pilát A./1951/:Klíč k určování našich hub hřibovitých a bedlovitých.Praha.
- Pilát A./1969/:Houby Československa ve svém životním prostředí. Praha.
- Svrček M./1949/:Houby na spáleništích.Čes.Mykol.3:30-32.Praha.
- Wichanský E./1961/:Zvoneček spáleništní/Geopyxis carbonaria Alb. et Schw./a několik slov o houbách vyskytujících se na spáleništích.Čas.čes.Houbařů 38:6-8.Praha.

Nové druhy naší mykoflóry

CO JSOU PODZIMNÍ „BABKY“?

/BOLETUS FRAGILIPES U NÁS/

Zdeněk P o u z a r

Zesnulý znalec hřibovitých hub Albert Pilát nás v posledních letech svého života upozorňoval, abychom věnovali pozornost vyjasnění systematické hodnoty zajímavé formy hříbu žlutomasého-*Boletus chrysenteron* Bull.ex St.-Amans, která roste na podzim hlavně v jehličnatých lesích a je nápadná nerozpraskávaným, vínově purpurovým, do hněda se zbarvujícím kluboučkem. Věnoval jsem se trochu této otázce na podzim r.1980, kdy tato houba opět hromadně vyrostla v našich lesích i v okolí Prahy, a zjistil jsem, že se jedná o druh hřibů identický s houbou, kterou znám řadu let jako "babku s pruhovanými výtrusy"; sbíral jsem ji spíše v listnatých lesích v teplých oblastech/viz též Pouzar 1975, p.48, v diskusi o rodu *Boletellus*/. Tuto houbu jsem ukazoval pro R.Singerovi za jeho návštěvy u nás/1974/; ten jí po svém návratu do USA určil jako dosud pouze ze Sev.Ameriky známý druh *Boletellus intermedius* Smith et Thiers 1971 /viz Singer 1977/.

Americký *Boletellus intermedius* Smith et Thiers byl popsán podle jednoho nálezu ze státu Michigan a jeho popis je ve srovnání s naší středoevropskou populací rozdílný. Překvapuje zejména snadné rozpraskávání pokožky *B.intermedius*, které neschází s evropskou populací, pro kterou je charakteristické právě obtížné rozpraskávání pokožky, a to jen za extrémních podmínek a pak do hrubších políček. Naopak *B.intermedius* rozpraskává velmi snadno, a to do jemných políček/jak je zřejmé i z fotografie tab.154-velký kus vlevo-viz Smith et Thiers 1971/.

Z toho soudím, že naši středoevropskou populaci nelze identifikovat s americkým *B. intermedius*, i když se jedná o houby značně podobné a zřejmě blízké. Nemohu se tedy nyní po delším studiu problematiky ztotožnit se Singerovým/1977/ názorem na identitu naší houby s americkou. Nelze ovšem vyloučit, že hříby s pruhovanými výtrusy a zároveň s rozpraskanou pokožkou klobouku budou podobné jako v ostatních světadílech - nalezeny i u nás. To však je otázka dalšího průzkumu.

Problém naší houby je velmi složitý. Sám jsem znal spíše materiály z listnatých lesů a ty jsem měl prověřeny jako typicky s pruhovanými výtrusy. Až podzim 1980 přinesl překvapující poznání, že k této houbě je nutno přiřadit i podzimní vínové až hnědě purpurové "babky" z jehličnatých lesů, které mají výtrusy naprosto stejné povahy.

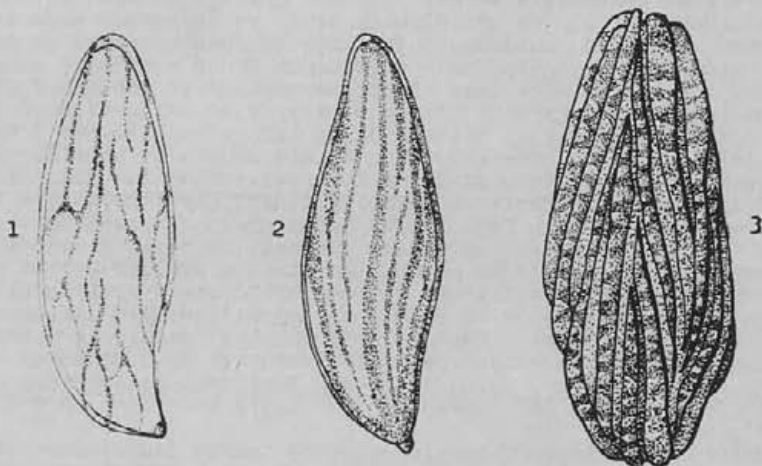
Zkušenosti s variabilitou našeho hříbu s pruhovanými výtrusy z r. 1980 otevřely zcela nové možnosti určování tohoto druhu na základě makroskopických znaků a tím i možnost ztotožnění naší houby s některým z druhů popsaných v minulém století, a to i na základě pouhého vyobrazení plodnic/bez studia výtrusů/. Vyjdeme-li z toho, že dospělé exempláře "babky", u kterých není rozpukán klobouk do drobnějších políček, patří naší houbě, pak cesta k nalezení jména pro naši houbu vede především k práci C. Martina/1903/, který se houbami z tohoto okruhu podrobně zabýval na přelomu století. Zde máme pro naši houbu jméno pocházející již z roku 1894, a to *Boletus fragilipes* C. Martin; byla popsána z okolí Ženevy a je tu dokumentována krásným barevným obrázkem/C. Martin 1903, tab. 18, f. 1-4/ pod jménem *Boletus subtomentosus* subsp. *fragilipes*/C. Martin/C. Martin. Identita s naší houbou je nepochybná. Je to hnědá forma s purpurovým nádechem/prosvítavá/, tedy forma velice častá i v našich lesích. Popis - jak jej přejímá Saccardo a Sydow/1899, p. 165 - 166/ - dobře odpovídá. C. Martin v průběhu svého studia hřibovitých značně změnil pojetí druhu. Zpočátku/1894/ měl v podstatě pojetí hodně blízké našemu, ale ve své pozdější práci o *Boletus subtomentosus*/C. Martin 1903/ se přizpůsobil tehdy ve Švýcarsku zejména u botaniků oblíbenému širokému pojetí, kdy do jednoho druhu je začleněna celá série podobných nebo příbuzných druhů v hodnotě subspecií. Toto pojetí se sice dnes všeobecně pokládá za překonané, nicméně samotná práce C. Martina přinesla neobyčejně zajímavé, dobře obrazově doložené materiály. I některé další taxony rozlišované C. Martinem/1903/ v hodnotě subspecií jsou s naší houbou totožné: *B. subtomentosus* subsp. *declivatum* C. Martin, subsp. *subluridus* C. Martin, subsp. *sublaevipes* C. Martin a subsp. *validus*/C. Martin/C. Martin = *Boletus validus* C. Martin 1894. Z nich dávám přednost jménu *Boletus fragilipes* C. Martin jako správnému pro naši houbu; tato otázka bude předmětem podrobnějšího rozboru na jiném místě. Sám Martin pojal později takovou nedůvěru k taxonům hřibů, které rozlišoval v letech 1894 a 1903, že je ve svém katalogu švýcarských makromycetů téměř všechny vynechal/C. Martin 1919/. *Boletus fragilipes* C. Martin pak upadl v úplné zapomnění. Jak mne informoval dr. O. Monthoux ze Ženevy žádné herbářové položky se po C. Martinovi nezachovaly a tak zbývá identifikovat jeho jména hub jen podle barevných obrazů a popisů.

Boletus fragilipes C. Martin je houba takřka chameleónovitě proměnlivá, zejména na našem území. Nalézáme formy s velkými zlatožlutými póry, ale i formy s póry drobnými a světle žlutými, štíhlé, křehké plodnice, ale i robustní, tuhé plodnice s tlustými třeni a velkým kloboukem, který může být olivově hnědý nebo tmavohnědý, ale i nápadně vínově purpurový/jako u *Boletus regius*/, jindy olivový s výrazným purpurovým zarděním. Vrchol třeně bývá někdy zlatožlutý, jindy bledě citronově žlutý. Báze třeně bývá většinou červená, jindy

hnědavá, někdy i žlutá. Pokožka klobouku je většinou i v dospělosti zcela nerozpukaná a nikdy nepuká do typicky droboučkových vločkovitých políček, tak charakteristických pro *Boletus chrysenteron*. Pokud výjimečně pokožka rozpuká, pak do hrubších políček, a to většinou tehdy, jsou-li plodnice vystaveny slunci nebo vyrostou-li zasaucha. Dužnina klobouku i třeně a dále rourky středně silně modrají. Klobouk bývá i přes 10cm široký a rourky až přes 13mm dlouhé. Výtrusy jsou nejčastěji 11-15*5 x 4-5*5 μ m veliké.

Velkou je možno říci, že tato houba svou tendencí k robustnosti a k živěji žlutým tónům porů a třeně se blíží *Boletus subtomentosus* a je někdy zřejmě příčinou oněch určovacích obtíží a rozpaků, kterých jsme svědky na přednáškách a výstavách, zda plodnice připřadit k "bakkám"/*B. chrysenteron*/ anebo ke "kozím pyskům" /*B. subtomentosus*/.

Lonské zkušenosti nás vedou k závěru, že většina podzimních "babek" nepatří k druhu h ř i b ž l u t o m a s ý - "pravá babka" - *Boletus chrysenteron*, ale k druhu h ř i b s a m e t o v ý - *Boletus fragilipes* C. Martin / "babka s pruhovanými výtrusy" /. Nicméně pravý hřib žlutomasý roste též dlouho do podzimu, avšak jeho výskyt není již tak nápadně hromadný jako v létě. Prakticky má tato skutečnost význam zejména pro nauku o mykorrhizách, neboť hřibovité jsou většinou důležité jako symbionti stromů. S hlediska kulinárního toho víme o *Boletus fragilipes* ještě málo, avšak někteří houbaři podzimní "babky" / zejména robustní formy / rozlišují a oceňují jejich kvalitnější dužninu, která je vhodnější k jídlu a je chutově spíše podobná hřibu hnědému - *Boletus badius*, avšak s vůní trochu více ovocnou. Právě "babky" / hřib žlutomasý / mají dužninu příliš křehkou a dosti měkkou / "rozbředlou" /. Na přelomu září a října r. 1980 se *Boletus fragilipes* vyskytoval v okolí Prahy masově. Bylo možno potkávat na ulicích houbaře s plnými koši této houby; vínově purpurový odstín pronikající z olivově zbarvených

Výtrusy hřibovitých hub s podobnou ornamentikou. -1: *Boletus fragilipes* C. Martin / orig. / . -2: *Boletellus obscureococcineus* / Hoehnel / Singer a 3: *Boletellus ananas* / Curt. / Murill / podle Perreau-Bertrand J., 1961, Ann des Sc. nat., Bot., sér. 12, 339-489, kreslil S. Šebek / .

klobouků s nerozpukanou pokožkou neklamně prozrazoval náš druh.

Z ekologického hlediska je na našem druhu zřejmě nejpozor -
hodnější to, že fruktifikace/vytváření plodnic/ je spojena s pokle -
sem teplot. Je to něco podobného jako u penízovky sametonohé-Flam -
mulina velutipes, která je podzimní až zimní houbou a v létě nasa -
zuje plodnice pouze tehdy, jestliže na určité období poklesnou tep -
loty asi pod +10°C. To je zřejmě obdobné i u Boletus fragilipes !
Za teplého léta nenajdeme ani plodnici, avšak v r. 1974, kdy byl
extrémně studený nejen květen a červen, ale též počátek července,
vyrostla ve studeném létě i naše houba; tehdy rostla v létě i prá -
vá/tmavě zbarvená/ hlíva ústříčná-Pleurotus ostreatus, která je vel -
mi chladnomilná. Výskyt plodnic Boletus fragilipes za chladna nesou -
visí zřejmě s nároky druhu na teplotu - je to pouze otázka teplot -
ních národních při tvorbě plodnic. Známe totiž lokality našeho druhu
jak z teplých oblastí a teplomilných společenstev např. okolí Pra -
hy, tak i z chladných území s chladnomilnou flórou/Boubínský pra -
les, Levočské vrchy/.

Nemělo by smyslu nyní uvádět jednotlivé lokality Boletus frag -
ilipes - je smysl značné množství, zejména v okolí Prahy. V herbářích
Národního muzea v Praze/PRM/ je to druh bohatě zastoupený. Nejvýše
ploženou lokalitou je hora "Ihla" v Levočských vrších na sev. Slo -
vensku, která leží 1100m vysoko/21. IX. 1972, leg. F. Kotlaba, PRM 718334/.
Doložen je také materiál z okolí Milevska, nad nímž jsme v terénu
spolu s dr. Pilátem o této houbě uvažovali a u něhož jsem nyní zjis -
til též krásné pruhované výtrusy/Květovská obora u Milevska, 13. X.
1966 leg. A. Pilát, PRM 624392 s poznámkou sběratele: "forma autumnalis
pileo subvelutino haud rimoso, stipite parum rubro"/. V PRM
jsou uloženy dva doklady z ciziny: jeden ze Švédska/okolí Friesova
rodiště Femsjö/Lundell et Nannfeldt: Fungi exsic. Suecici, no. 1303,
5. IX. 1940, leg. S. Lundell, PRM 604365/ a druhý z Maďarska/Mts Soproni
drupe Kecsképaták, 4. X. 1972, leg. G. Bohus, PRM 825144 - dupl. ex herb.
EP - výrazně pruhované spory; určeno sběratelem jako Xerocomus chry -
senteron var. acidophilus Bohus, Bot. Közl. 57: 20, 1970/.

Lesní společenstva, v nichž u nás Boletus fragilipes roste, jsou
velice různorodá. Vyskytuje se od poloteplých křovišť na skalách
přes teplé doubravy až k horským bučinám a dále pak v druhotných
/náhradních/ smrcinách a borech. Jak se zdá vyhýbá se lužním lesům,
zejména olšínám, vrbinám, topolovým lesům apod.

Ostatní naše hřibovité houby mají s výjimkou šiškovce a našeho
druhu výtrusy zcela hladké, bez jakékoli ornamentiky. Hřiby s orna -
mentovanými výtrusy jsou však jinde hojné - vyskytují se v početných
druzích mimo Evropu, zejména v tropech. Povaha ornamentiky u Boletus
fragilipes je velmi podobná jako u druhů rodu Boletellus Murrill.
Je to perisporiální ornamentika/viz Perreau-Bertrand 1961/ stejného
původu jako ta, kterou známe v jiné podobě u šiškovce černého-Stro -
bilomyces floccopus. U našeho druhu se skládá z velmi jemných podél -
ných proužků, které jsou velmi nízké a tenké, umístěné po celém po -
vrchu, a je jich asi 4-6 při pohledu na hřbetní stranu výtrusu. Jsou
to souvislé linky, které však zčásti neprobíhají po celé délce vý -
trusu, nýbrž se někdy šikmo připojují k sousedním, takže pak vlastně
skoro vytvářejí jakoby neúplnou síť s velice protáhlými oky.

Ke zhotovení mikroskopického preparátu je nejvhodnější výtrus -
ný prach nebo sušené plodnice; preparáty z čerstvých plodnic jsou
často zakaleny vyhřezlou plaznou z hyf, což ztěžuje pozorování orna -
mentiky. Je ovšem nutno zdůraznit, že pruhování výtrusů u Boletus
fragilipes je velmi minuciózní/jemné/: je pozorovatelné pouze pod
imerním objektivem, a to jen nejkvalitnějšími mikroskopy. Přitom je
též třeba mít značnou rutinu v pozorování jemné ornamentiky výtrus -
ů, jinak při běžném mikroskopování tato ornamentika naší pozornos -
ti snadno unikne! V roce 1965 jsem uvedenou ornamentiku zcela pře -

hlédl při mikroskopování imerzním objektivem Meopta na materiálech z herbáře Národního muzea a teprve v r.1970 jsem ji uviděl na nových položkách při mikroskopování týmž přístrojem a potvrdil na mikroskopu Zeiss/NfPk. Ke spolehlivému zjištění ornamentiky je nutno udělat velice tenké preparáty, tj. nejtenčí možné řezy a ty ještě silně rozmáčknuté krycím sklíčkem pak je nutno pozorovat při postupném a pomalém zaostřování.

Takto jemně pruhované výtrusy má v jiných částech světa řada druhů, jako např. *Boletellus* sp./viz Perreau-Bertrand 1961/, *B. zelleri*/Murrill/Sing., Snell et Dick, *B. obscureococcineus*/Höhn./Sing., *B. immutabilis*/Bouriquet/Perr.-Bert. a další. Některé druhy kladené do rodu *Boletellus* mají však ornamentiku velice výraznou - často jsou to přímo výtrusy křídlaté.

U hříbu modračky - *Boletus pulverulentus* Opat. bylo zjištěno pruhování výtrusů pod rastrovacím elektronovým mikroskopem /Pegler a Young 1971/. Není to však ornamentika pozorovatelná optickými mikroskopy, jak jsem se přesvědčil studiem řady položek tohoto druhu u nás. Je to tedy ornamentika submikroskopická, kvantitativně značně odlišná od té, kterou pozorujeme na výtrusech našeho hříbu sametového - *B. fragilipes*. Máme zde tak celou řadu postupného zesilování ornamentiky výtrusů počínaje *Boletus pulverulentus* přes *Boletus fragilipes* k mohutné ornamentice tropických a subtropických druhů jako je *Boletellus russellii*/Frost/Gilb., *B. linderi* Sing. aj. Myslím, že rod *Boletellus* Murrill nemá rodovou hodnotu - je to spíše podrod.

Domnívám se, že vzhledem k velké variabilitě ve tvaru a barvě plodnic a podobných vnějších znacích se u babek s pruhovanými výtrusy na našem území jedná o jediný druh. Musíme ovšem pracovně sledovat i opačnou koncepci a nenechat se unést pouze touto jedinou možností. Pro více druhů mluví především to, že v jiných částech světa/prakticky na všech kontinentech/ jsou podobné hřibovitě houbové pruhované výtrusy rozčleněny do řady druhů, které se často liší pouze drobnými makroskopickými odlišnostmi. Kdybychom chtěli přenést tuto koncepci do střední Evropy, pak bychom byli postaveni před obtížný úkol členění druhu *Boletus fragilipes* na další mikrospécie. Dosavadní zkušenosti nás však od podobného postupu zrazují. Spíše se mi zdá vhodnější rozlišit uvnitř druhu *Boletus fragilipes* několik taxonů v hodnotě formy.

Makroskopické určení *Boletus fragilipes* je možné v řadě případů - hlavně podzimní plodnice s klobouky vínově modropurpurovými jsou zcela bezpečně identifikovatelné. U plodnic s olivovým kloboukem, zejména u těch, kde pokožka je alespoň částečně rozpraskaná, je bezpečné určení možné pouze mikroskopicky. Vcelku lze říci, že každá podzimní "babka", která v dospělosti na klobouku nerozpraskává, je vysoce podezřelá z příslušnosti k *B. fragilipes* a téměř každá k tomuto druhu také patří. Revize celé řady položek z herbáře Národního muzea v Praze přinesla uspokojivé závěry: nebyl nalezen ani jediný exemplář, který by byl problematický. Rozdíl mezi hladkými výtrusy hříbu žlutomasého a ornamentovanými výtrusy hříbu sametového - *B. fragilipes* byl při pozorování mikroskopem Zeiss-Amplival zcela jednoznačný!

S. Boletus fragilipes je jistotně totožný *Xerocomus chrysenteron* var. *robustus* Dermek/Dermek 1973 a 1979/. Je to houba dobře popsaná a výtečně vyobrazená /barevný akvarel: Dermek 1979/. Výtrusy jsou popsány jako hladké, avšak při bližším ohledání materiálu jsem zjistil jejich pruhovanost. /Typus: Dubodiel, 23. IX. 1972, leg. Dermek, BRA/. Dermekova houba představuje právě onu robustní formu *B. fragilipes*, houbu - ří dosti oceňovanou v kuchyňské spotřebě.

Boletus pruinosus sensu Watling/1970/ je zřejmě náš *B. fragilipes*,

i když autor neuvádí pruhované výtrusy/snad je přehládl/.Popis makroznaků je však velice přesný!S původním Friesovým B.pruinatens nemá Watlingova houba nic společného,neboť autor popisuje dužninu jako "lemon-chrome to luteous throughout",tj."všude citronové chromá nebo žlutavá",zatímco Fries/1838/ píše,že dužnina je bělavá /"...caro....albida"/;to je v rozporu se znaky B.fragilipes, který má dužninu výrazně žlutou.

Vhodným českým jménem pro *Boletus fragilipes* se zdá být hřib s a m e t o v ý, které použil Smotlacha/1944/, když tmavohnědou formu našeho druhu odlišil jako *Boletus chrysenteron* var. *velutinus* Smotl.

Je pochopitelné, že tak obecný druh, jako je *Boletus fragilipes*, byl v naší populární literatuře několikrát dobře barevně vyobrazen, avšak určen jako *Boletus/Xerocomus/ chrysenteron*. Uvádím následující výběr:

Smotlacha: Padesát druhů, p. 26, tab. 6, 1944 - je to tmavohnědá forma, kterou autor nazval *Boletus chrysenteron* var. *velutinus* Smotl. /toto jméno nebylo nikdy platně publikováno v souhlase s nomenklatorickým Kodexem/.

Pilát a Ušák: Naše houby/1/, tab. 28, 1952 - hnědá forma, všechny exempláře patří k *B.fragilipes*, kromě starého kusu vpravo dole;; plodnice uprostřed obrazu je doložena v herbáři Národního muzea v Praze/Karlštejn, 10.XI.1942, leg. A. Pilát, PRM 604374/-krásně pruhované výtrusy!/.

Dermek: Houby lesů, polí a luk, p. 330, tab. 114, 1976, a též autor: Atlas našich hub, p. 332, tab. 257, 1977 - barevná fotografie tmavohnědé robustní formy/jako *X.chrysenteron* var. *robustus*/ a též houba v akvarelu - Dermek a Lizon: Malý atlas hub, tab. 122, 1980.

Erhart, Erhartová a Příhoda: Houby ve fotografii, p. 157, 1977 - pouze horní obrázek, dosti špatná reprodukce, ale rozeznatelné. Je to tmavá, hnědopurpurová forma.

Svrček, Kubička a spol.: Pilzführer, Praha, p. 239, 1979 - dosud nejlepší soubor barevných fotografií různých forem *B.fragilipes*. Vpravo dole jsou ony typicky tmavopurpurové robustní plodnice, oba horní obrázky jsou olivové formy téhož druhu/vlevo s lehkým purpurovým zarděním/. Vlevo dole je typický *B.chrysenteron*.

Ze zahraničních vyobrazení je kromě C. Martina/1903/ výtečné: Cordier: Les Champignons de la France, tab. 38, fig. 1, 1870 /jako *Boletus chrysenteron*, popis však neodpovídá naší houbě a je sestaven zřejmě podle jiného materiálu/.

V naší literatuře je množství barevných vyobrazení pravého hřibu žlutomasého - *Boletus chrysenteron*, z nichž několik je vynikajících. Např. Kotlaba: Naše houby, p. 137, 1965; Kavina a Zejbrlík: Atlas hub, tab. 7, fig. 3, 1926; Svřček: Les Champignons, p. 69, fig. 1, 1976; Kult a Erhartová: Naše houby, fig. 8, 1976.

S o u h r n

Podzimní "babky" určené u nás jako *Boletus chrysenteron* Bull. ex St.-Amans, patří - pokud mají v dospělosti nerozpraskanou pokožku klobouku - k druhu *Boletus fragilipes* C. Martin 1894, který je charakteristický ornamentikou výtrusů v podobě podélného jemného pruhování. Je to jedna z nejběžnějších menších podzimních hřibovitých hub u nás.

L i t e r a t u r a

Dermek A./1973/: Suchohřib žlutomasý hrubý - *Xerocomus chrysenteron* var. *robustus* var. n. Čas. Čs. Houb., Mykol. Sborn., Praha, 50: 80-81.

- Dermek A./1979/: Fungorum rariorum icones coloratae. Pars 9, pp.1-34, tab.65-72, Vaduz.
- Fries E./1838/: Epicrisis systematis mycologici. Upsaliae.
- Martin C./1894/: Contribution à la flore mycologique genevois. Trav.Soc.Bot.Genève 7:189-192./n.v./
- Martin C./1903/: Le Boletus subtomentosus de la région genevoise. Mat.Fl.Crypt.Suisse, Bern, 2/1:1/-/9/, 1-39, tab.1-18.
- Martin C./1919/: Catalogue systématique des Basidiomycètes charnus ... de la Suisse romande. Genève, pp.1-47.
- Pegler D.N. & Young T.W.K./1971/: Basidiospore morphology in the Agaricales. Beih.Nova Hedwigia, Lehre, 35:1/-/6/, 1-120, tab.1-53.
- Perreau-Bertrand J./1961/: Recherches sur les ornements sporales et la sporogenèse chez quelques espèces des genres Boletellus et Strobilomyces/Basidiomycetes/. Ann.Sci.Nat.Bot., Paris, 12 ser., 2, 27:399-489.
- Pouzar Z./1975/: Systém rodů hřibovitých hub /Boletaceae/. Mykologický Zpravodaj, Brno, 19:43-49.
- Saccardo P.A. & Sydow P./1899/: Sylloge Fungorum 14: 1-1316.
- Singer R./1975/: The Agaricales in modern taxonomy. Rd.3, Vaduz.
- Singer R./1977/: Amerikanische und asiatische Agaricales, die in Europa und Nordafrika vorkommen. Zeitschr.Pilzkunde, Karlsruhe, 43:119-130.
- Smith A.H. & Thiers H.D./1971/: The Boletes of Michigan. Ann Arbor.
- Watling R./1970/: Boletaceae: Gomphidiaceae: Paxillaceae. In: British Fungus Flora, Agarics and Boleti, Edinburgh, 1: 1-106.

NOVÝ LOŠÁK PRO NAŠE ÚZEMÍ

Jiří K u b i č k a

V knize o evropských terrestrických lošácích od Maase Geesterana /1975/ je uveden pro naše území nový lošák, a to *Hydnellum cumulatum* K.Harrison. Sbíral jej v Šalmanovicích v jižních Čechách známý holandský mykolog Cornelius Bas 2.IX.1960 při exkurzi v rámci evropského mykologického kongresu.

Tento druh se liší od běžného druhu *Hydnellum conrescens* /Pers.ex Schw./Banker - lošák pásovaný tvarem a velikostí výtrusů. *Hydnellum cumulatum* má výtrusy ostře ostnité, 4*3-5*6 x 3*6-4*3 µm velké, zatímco *Hydnellum conrescens* hrubě bradavčité hrbolkaté, 5*4 - 6*1 x /3*6/ 4-5*5 µm velké.

Tato okolnost prakticky znamená, že bychom měli všechny položky sbírané jako *Hydnellum conrescens* mikroskopovat.

JE KLOUZEK OBECNÝ POTENCIÁLNĚ JEDO VATÝ ?

Bronislav H l á z a

V l. čísle Mykologických listů upozorňoval dr. J. Kubička/1980 : 11-12/na vážné zdravotní potíže, které mohou nastat po požití čechratky podvinuté i několika dalších druhů hub. W. Albrecht informuje v západoněmeckém časopisu "Kosmos" o tom, že mezi houby, které působí alergické reakce, patří i klouzek obecný/*Boletus luteus* L. ex Fr.//Kosmos 1980:652-653/. Uvádí, že dříve pozorované případy nevolnosti po požití této houby byly připisovány úpravě starých plodnic. Lidé, kteří po požití klouzku obecného zjistili příznaky nevolnosti, by jej neměli opakovaně konzumovat, aby předešli vážnému poškození zdraví. Konkrétní údaje o nevolnostech a jejich následcích však jeho sdělení neobsahuje.

Z ČSSR zatím znám případ, kdy nastaly potíže po požití klouzku obecného. V literatuře se uvádí vždy jako velmi chutná houba: Smotlacha F./1950:176/ jej řadí mezi houby zvlášť chutné a označuje tento druh jako lehce stravitelný, Siner R./1965:74/píše, že je to "velmi chutná jedlá houba", Michael E. a Hennig B./1968:254/ jej považují za "výtečnou, velmi chutnou houbu", Veselý R.-Kotlaba, F.-Pouzar, Z./1972:335/ za "jedlý, velmi dobrý", Dermek A.-Pilát, A./1974:138/jej označují za "výbornou jedlou houbu, lehko stravitelnou", Lange J.E. a Lange M./1975:186/ za "jedlý a dobrý" a konečně Erhart J.-Erhartová M. a Příhoda A./1977:162/ za "jedlý a velmi chutný".

Klouzek obecný je druh, který se podle ČSN 46 3195 může prodávat na trzích. Doporučuji, aby se jeho jedlosti věnovala pozornost. W. Albrecht navrhuje, aby se v mykologické literatuře označoval tento druh jako potenciálně jedovatý.

L i t e r a t u r a

- Albrecht W./1980/: Vor Butterpilz-Genuss wird gewarnt! Kosmos, Stuttgart, 76/9/:652-653.
Dermek A. et Pilát A./1974/: Poznávájme houby. Bratislava, p.1-256, 1-133 tab.
Erhart J., Erhartová M. et Příhoda A./1977/: Houby ve fotografii. Praha, p.1-255.

- Lange J.E. et Lange M./1975/: Pilze. München, p.1-242.
 Singer R./1965/: Die Rohrlinge. l. Teil/in: Die Pilze Mitteleuropas, Bd. 5, Bad Heilbrunn, p.1-131.
 Smotlacha F./1950/: Atlas hub jedlých a nejedlých. Praha, p.1-302.
 Veselý R., Kotlaba F. et Pouzar Z./1972/: Přehled československých hub. Praha-p.1-424.

DALŠÍ JEDOVATÝ DRUH ČEPIČATKY - GALERINA AUTUMNALIS (PECK)SMITH ET SING. NALEZEN V EVROPĚ

Jiří K u b i č k a

Naším mykologům dobře známý mykolog NDR Friedrich Gröger referoval nedávno/Mykol. Mitt.-Bl. 24:16-19, 1980/ o svých nálezech v terénu. Opakovaně sbíral na bukových pařezech lehce moučnatě chutmající druh, který určil jako *Galerina autumnalis* a jemuž dal německý název Überhäuteter Häubling. Jen u tohoto druhu totiž pozoroval na klobouku stažitelnou gelatinózní pokožku, jako nalézáme např. u *Crepidotus mollis* nebo u *Deconica physaloides*.

Další podstatné znaky tohoto druhu jsou tyto: ne tření zřetelný až blanitý prsten, tedy nikoli jen anuliformní zóna, slabý, ale zřetelný moučný pach a i chuť, přítomnosti pleurocystid lahvicovitého tvaru s dlouhým a širokým hrdlem, na slupitelné pokožce klobouku hyfy nejvýše 5 µm široké, bazídie poměrně malé, jen 7 µm široké, relativně malé bradavčité výtrusy do 9·5 µm délky. Druh roste na listnácích. Gröger v uvedeném článku udává také rozlišovací tabulku vůči jiným podobným druhům čepičatek se zřetelným blanitým prstenem/tedy ke *G. unicolor* a ke *G. marginata*/.

První zprávy o jedovatých látkách u *G. autumnalis* pocházejí už z r. 1912 od Pecka. Poté se množily zprávy o otravách touto houbou, ale r. 1963 nalezl Tyler j. amanitiny nejen u *G. autumnalis*, ale také u *G. marginata*. V evropských exemplářích *G. marginata* potvrdil obsah amanitinů Gérard/1976/, nejnověji však udávají Andrády a spol. /1979/, že toxická dávka alfa-amanitinů je u *G. marginata* obsažena asi ve 150 g houby, což je asi 70 plodnic. Nejnověji bylo zjištěno /Johnson et al. 1976/ následující množství amanitinů: u *G. autumnalis* 1·5 mg/g suš., u *G. marginata* 0·45 mg/g suš./pro srovnání: u *Amanita verna* 0·89 mg/g suš. a u *A. virosa* 1·35 mg/g suš./ . Konečně je jisté zajímavé, že v USA byl zjištěn vyšší obsah alfa-amanitinů i u čepičatky běloprstenné-*Pholiotina filaris*/Fr./Sing., která roste i v Evropě/Brady a spol. 1975/. Zde jde o poměrně malý druh, který asi nebude znamenat žádné velké nebezpečí u lidí.

G. autumnalis je v USA považována za smrtelně jedovatý druh/otravly byly popsány/. Důležité bude zjistiť množství amanitinů v evropské populaci; pokud bude stanoven shodně s populací v USA, pak postačí k úmrtí několik plodnic.

JE KRÁSNOPORKA PODOBNÁ JEDOVATÁ ?

Jiří K u b i č k a

F. Bellu referoval ve známém obrázkovém časopisu *Bolletino del Gruppo micol. G. Bresadola Trento*/23:106-109, 1980/ o otravě čtyřčlenné rodiny s projevy lehčí gastroenteritidy a s dobrým koncem po požití houby ze skupiny *Albatrelles confluens-ovinus*. Mikrosko-

pické vyšetření výtrusů prokázalo silnou amyloiditu stěn, jaká je popsána u krásnoporky podobné-Albatrellus subrubescens/Murrill/Pouzar/syn.Albatrellus similis Pouzar/.Pozorování je zatím ojedinělé a bude vyžadovat ověření,protože mlynářka je u nás druhem přípustným do směsi jedlých hub a sběrači nebo zpracovatelé určitě nebudou každou položku mlynářky mikroskopovat.

Osobní

DR. BOHUSLAVU HUBOVI K DEVADESÁTINÁM

Kdo zná vytrvalého organizátora,návštěvníky a čilého debatéra mykologických pondělků Čs.mykologické společnosti v Praze JUDr.Bohuslava H u b a,těžko uvěří tomu,že tento věčně mladý a nesmírně vitální funkcionář se dožívá letos už devadesáti let.Nesmílovaný kalendář však jasně dokazuje,že syn Bohuslav se narodil severomoravskému nadučiteli v Albrechticích/nedaleko Ostravy/ dne 16.dubna 1891.Po skončení středoškolských studií v Zábřehu se dostal na právnickou fakultu UK v Praze, kterou absolvoval v r.1914,ale události toho roku mu zabránily složit předepsané zkoušky.Byl povolán na vojnu,záhy se dostal do ruského zajetí,kde se připojil k boji proti Rakousko-Uhersku.Po skončení války zkoušky úspěšně dokončil a zároveň s vynikajícím prospěchem absolvoval Ústav vysokého učení mezinárodního na pařížské Sorbonně.Po návratu z Paříže se stal pracovníkem ministerstva zahraničních věcí a jako konzulární a diplomatický úředník byl akreditován v několika zemích,zejména na Balkáně a v Malé Asii.

Dávny zájemce o houbaření stává se po II.světové válce členem ČMS a brzy se ujímá funkce organizačního referenta jejího pražského ústředí, kterou zastává dodnes.V této velmi náročné a často neprávě dostatečně docenované funkci organizuje nejen mykologické exkurze a prostřednictvím oběžníků a zpráv v ČČH/MSb/ i mykologickou práci mimopražských kroužků a odboček,ale hlavně uplatňuje na mezinárodním poli své bohaté životní zkušenosti a vynikající jazykové znalosti.

Úzké rodinné a přátelské vztahy ho vždy poutaly k Jugoslávii, s níž ho dodnes spojuje trvalé a srdečné přátelství.Velmi úzce spolupracuje např.se Svazem houbařských společností Slovinska, který mu udělil dne 7.4.1980 čestné členství.Jako člen ČSVSM při ČSAV/ od r. 1971/ zprostředkoval mnoha československým mykologům navázání pra-

covních a přátelských styků se současnými představiteli jugoslávské mykologie.

K dokreslení jeho organizačního pracovního profilu je třeba poznamenat, že je i členem redakční rady Mykologického sborníku, vydávaného ČMS, stálým garantem houbařských přednášek a současně i oblíbeným autorem vždy vzorně připravených popularizačních houbařských přednášek, protkaných bohatou životní moudrostí, podnícenou dlouholetými zkušenostmi, jejichž neopakovatelný přednes dovede upoutat všechny posluchače. Za dlouholetou organizační činnost v Čs. mykologické společnosti mu bylo v r. 1965 uděleno čestné členství.

Devadesátiny zastihují jubilanta v plné duševní i fyzické pohodě. S uznáním a úctou můžeme hodnotit jeho nesmírnou obětavost a lásku, s níž se věnuje praktické mykologii. V roce významného životního jubilea mu proto přejeme stálé zdraví - a aby mu houbařství bylo i v dalších letech nejen zdrojem poučení, ale i zajímavé a ušlechtilé zábavy.

J. Baier

KVĚTOSLAVA KONCEROVÁ - 65 LET

Dne 23. ledna 1981 se významného jubilea 65 let dožila v plném zdraví známá moravská popularizátorka mykologie paní Květoslava Koncerová. Její jméno je neodmyslitelně spjato s houbařskou poradnou Moravského muzea v Brně a s mykologickým děním v Jihomoravském kraji vůbec. Již 27 let svého života zasvětila neúnavně propagaci mykologie. Vedle známých mykologů, jako byli dr. F. Šmarda, ing. Karel Kříž, F. Valkoun a A. Procházka, pracovala v houbařské poradně již v době, kdy tato měla své působiště v botanické zahradě přírodovědecké fakulty UJEP. Vedla zde mykologické exkurze a přednášela. Po zřízení houbařské poradny v Moravském muzeu v září 1967 vytvořila s jejím vedoucím ing. Karelm Křížem a dobrovolnými spolupracovníky pracovní skupinu, která proslavila brněnskou mykologii nejen po celé republice, ale dá se říci že po celé Evropě. Vždyť H. Kreisel ve svém přepracování díla Michaela a Henniga uvádí brněnskou poradnu jako vzorovou. Nebylo vždy lehké zvládnout vysokou návštěvnost poradny, vyřizování četné korespondence, přednášky, exkurze a ještě odbornou práci a vydávání Mykologického zpravodaje. Díky obětavosti ing. Kříže a K. Koncerové se vždy vše dařilo zvládnout s "čistým štítem". Po přestěhování houbařské poradny do provizorních prostor a po onemocnění ing. Kříže téměř 2 roky sama poradnu vedla! Také v současné době neúnavně v poradně pracuje a její odborně-populariza-torská činnost je stále nenahraditelná. Za všechnu tuto záslužnou činnost zaslouží srdečný dík a hlubokou úctu.

Do dalších let přejeme Květoslavě Koncerové z celého srdce mnoho zdraví a osobních úspěchů.

VI. Antonín

ROZLOUČENÍ S PHDR. ET RNDR. GERHARDEM FÄRBEREM

Dne 10. února 1981 jsme se ve velké obřadní síni krematoria v Praze-Strašnicích rozloučili s malířem a vědcem, botanikem, mikrobiologem a mykologem, doktorem filosofie a přírodních věd Gerhardem Färberem. Přesto, že jmenovaný byl posledních 10 let svého života na zaslouženém odpočinku doma, přišel se s ním rozloučit velký počet jeho bývalých spolupracovníků a obdivovatelů jeho obrazů. O jeho vědecké práci měl proslov vedoucí odd. experimentální mykologie MěÚ ČSAV RNDr. Vladimír Musílek CSc., o jeho malířské činnosti hovořil dr. J. Šetlík.

Dr. G. Färber se dožil 80 let a zasvětil celý svůj život lásce a poznávání přírody na poli vědy a umění. Patřil k osobnostem s širokým okruhem zájmů a dostalo se mu vynikajícího vzdělání. Narodil se 18. VI. 1900 v Praze-Karlíně v německé rodině, vystudoval v Praze filosofii, v Berlíně botaniku a po II. svět. válce opět v Praze mikrobiologii. Od vysokoškolských studií se hlásil k levicové inteligenci a byl v tehdejší Německu spoluzakladatelem dělnického avantgardního divadla. Fašismus z něho učinil běžence a osvobození ho zastihlo v koncentračním táboře v Terezíně. S manželkou Marií, přední německou herečkou Vesnického divadla, založeného J. Flachtem, které hrálo pro naše německé spoluobčany, žil poté trvale v Praze.

Přes 20 let pracoval dr. G. Färber v Mikrobiologickém ústavu ČSAV, nejprve jako mikrobiolog na biosyntéze vitamínu C, později se zabýval jako mykolog studiem fyziologie vyšších hub. Vypracoval a patentoval nový postup prokvašování glukózy pomocí bakterie, kterou pojmenoval *Pseudomonas chromospirans Färber*. Zasloužil se o utvoření experimentální mykologické skupiny a o založení sbírky kultur basidiomycetů. Velice rád kreslil a pro své mimořádné malířské nadání byl členem Čs. svazu výtvarných umělců. Maloval především rostliny z přírody, které jako botanik dokonale znal a Pražané obdivovali na výstavách jeho akvarely bodláků, pupav, borovic, horských bylin a četných jiných květin.

Jako jedna z řady žáků dr. Färbera vzpomínám vděčně na svého učitele. Třináct let jsme spolu pracovali v laboratoři a na jeho optimismus, skromnost, temperament a humor nikdy nezapomenu.

Marta Semerdžieva

Dne 14.5.1981 se dožívá pětasedmdesátin středoškolský profesor v.v.v Bruntále Jaromír Diener. Jako profesor přírodopisu a zeměpisu si nenechal ujít žádou příležitost, aby neudělal něco více, než se očekávalo od pedagogického působení ve škole. Vždy si našel čas na práci v terénu. Je známým severomoravským floristou i mykofloristou. Nasbíral bohatý materiál, uložený nejen ve vlastním herbáři, ale i v herbářích ústavních. Stále zpracovává své obsáhlé botanické a mykologické poznámky z terénu. Do Botanického ústavu ČSAV v Průhonících zaslal dr. B. Slavíkovi, CSc. několik tisíc údajů pro síťové mapování rostlin v ČR, pilně spolupracoval s dr. F. Šmardou při "Mapování 100 druhů evropských makromycetů" a byl jedním z prvních, kdo začali posílat údaje pro novou akci "Mapování jedovatých hub v ČSSR". Byl iniciátorem řady mykologických výstav v Bruntále i jinde, publikoval, vedl exkurze na Bruntálsku i do Jeseníků jak pro členy severomoravské pobočky ČSES, tak pro středoškoláky a vysokoškoláky, pro milovníky přírody z Bruntálska i z biologické sekce Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci. Často přednášek pro veřejnost, na pionýrských táborech, určoval zájemcům houby a přitom si ještě našel čas na své další lásky - geologii a ochranu přírody /dlouhá léta zastával na Bruntálsku funkci okr. konservátora státní ochrany přírody/. Zdá se mi však, že slovo "láska" k některé přírodní vědě nevystihuje přesně vztah Jaromíra Dienera k přírodě samé. Příroda byla totiž pro něj nejen prostředím, v němž získával množství poznatků, jež celý život dovedl názorně předávat jiným, nacházel v ní vždycky i pocit životního uspokojení a životní rovnováhu.

A tak přejeme jubilantovi, aby stále svěží - jako doposud - mohl pokračovat v mykologickém i floristickém průzkumu Bruntálska, aby mu i nadále sloužilo zdraví a aby se mu při zpracovávání zápisů z terénu znovu alespoň ve vzpomínkách vracely ty nejpěknější chvíle prožité v přírodě!

Bronislav Hlůza

Krátká sdělení

POSTŘEHY Z JEDNÁNÍ KONFERENCE MYKOLOGŮ V NDR

Pod záštitou Společnosti pro přírodu a životní prostředí při Kulturním svazu NDR uspořádala pracovní skupiny pro mykologii Ústřední botanické sekce této společnosti 2. souhrnnou konferenci mykologů NDR, která proběhla ve dnech 3.-5.10.1980 na hradě Leuch-

tenburg u města Kahla v Duryňském lese, ležícím asi 25 km jižně od Jeny.

Jednání se zúčastnilo asi 80 osob, ze známějších mykologů NDR byli přítomni: prof. dr. H. Kreisel, dr. H. Dörfelt, dr. D. Benkert, pí. M. Herrmann, F. Gröger, R. Conrad a další. Zahraniční hosté byli pozváni pouze z Československa, a to dr. Jiří Kubička a ing. Jan Kuthan.

Ještě před zahájením jednání dne 3. 10. podnikli oba českoslovenští účastníci krátkou samostatnou exkurzi do okolí obce Seitenroda, ležící u paty Leuchtenburgu. Bohatší výskyt hub zaznamenali zejména v údolíčku pod lískami a duby, v olšíně kol potoka a na vlhčích zastíněných svazích lesa kol pramenišť. Celkem bylo nalezeno asi 60 druhů, z nichž k nejzajímavějším náležel bezpochyby sběr druhu *Protodonia subgelatinosa*/P. Karst./Pilát, pravděpodobně nový pro NDR. Dále byla vláknice hvězdovýtrusná - *Inocybe asterospora*, ryzec kalichovkovitý - *Lactarius omphaliformis*, kalichovka štíhlá - *Omphalia scyphiformis* aj. Věpencový podklad lokality indikoval sběr rosolovce červeného - *Tremiscus helvelloides*.

Jednání konference zahájil v 16 hod. předseda Ústřední botanické sekce dr. L. Jeschke, zprávu o činnosti a úkolech pracovní skupiny pro mykologii v Kulturním svazu NDR přednesl pak dr. H. Dörfelt. V následujícím jednání konference byly postupně přednášeny příspěvky k mykofloristickému výzkumu NDR, k otázkám mykosociologie a ekologie, k problémům mykogeografie a k systematice hub.

V úvodní přednášce mykofloristické části uvedl ing. J. Kuthan příspěvek na téma "Zajímavé a vzácnější makromycety přírodních rezervací Československa", doprovázený barevnými diapozitivy. Do ukončení denního programu následovalo ještě několik drobnějších příspěvků, z nichž nejvíce zaujal příspěvek L. Rotha o sběrech vyšších hub v pohoří Elster a obsáhlý úvod do flory a fauny oblasti plánované exkurze, přednesený R. Conradem.

Následujícího dne 4. 10. pokračovalo jednání zprávou o stavu mykofloristiky v NDR, kterou přednesl prof. dr. H. Kreisel. Přednášející se obrátil na přítomné se žádostí o spolupráci při mapování hub v NDR, které je zde pojato ve značně širokém měřítku. V následující diskusi vystoupila řada přítomných s připomínkami, zejména byly diskutovány problémy možnosti zvládnout tento úkol při stávajícím počtu, schopnostech a rozložení mykologů v zemi. Byly vysloveny i obavy, zda za dané situace nepovedou získané výsledky ve skutečnosti nejvýše dílčí/ku zkrácení představ o zeměpisném rozšíření toho či onoho druhu, zda u kritických druhů bude možno zvládnout nutnou revizi dokladů, zda při praktické neexistenci centrálního herbáře nedojde k rozptýlu a ztrátám dokladů, a zda také spolupracující při této akci budou mít možnost seznámit se s výsledky a závěry celé akce.

V dalších příspěvcích hovořil dr. D. Benkert ku stavu znalosti výskytu kůstřepkovitých hub /*Pezizales*/ v NDR, U. Braun k problematice znalosti rozšíření fytoparazitických hub a dr. W. Fischer k mykoflóře okresu Potsdam. V části jednání věnované mykosociologii a ekologii přednesl dr. J. Kubička příspěvek "Mykoflóra mokřiných luk", doložený přivezeným čerstvým materiálem, a dr. P. Sammler hovořil o ekologii pavučinců /*Cortinariaceae*/ v Braniborách a jižním Mecklenburku.

Mykogeografickou část konference uvedl dr. H. Dörfelt referátem k stavu mapování hub v NDR a bohatým dokumentačním mapovým materiálem. Následoval pak příspěvek pí. I. Dunger k mapování chořovitých hub v Horní Lužici a dr. G. Rittera k rozšíření rezavce šikmého - *Inonotus obliquus* v NDR. V systematicko-taxonické části uvedl F. Gröger svůj příspěvek k rozlišení slizek z okruhu slizivky sladkovonné - *Hebeloma saccharioides*. Konstatoval, že *H. sac-*

chariolenas Quél. je kumulativní druh, zahrnující nejméně 3 samostatné druhy lišící se v habitu, tvaru cystid a velikosti výtrusů, a že *H. sacchariolenas* var. *tomentosum* Mos. je rovněž nutno pokládat za samostatný druh. K obtížím vzhledem k resupinatním druhům hub v NDR hovořil pak dr. R. Doll, k problematice rozlišování některých helmvek /*Mycena*/ dr. J. Miersch a na závěr zhodnotil E. Paechnatz problema-tické rozdělení druhu *Crinipellis stipitaria* R. Singerem a H. Clémentem na dva samostatné druhy: *C. stipitaria* a *C. corticalis*.

Volný diskusní a společenský večer, který následoval po ukončeném jednání konference, probíhal vzhledem k jistým problémům, souvisejícím s velmi časnou uzavírací hodinou v hradním pohostinství, velmi suše v konferenční místnosti. V menších diskusních kroužcích bylo předneseno několik improvizovaných příspěvků, z nichž zaujal příspěvek dr. H. Dörfelta k rodu *Xerula* R. Mre, dále dr. J. Kubičky k akci mapování jedovatých hub v Československu a v jižních Čechách zvláště a ing. J. Kuthana k houbám na spáleništích a uhelných hal-dách, k druhům rodu *Leucocoprinus* a další.

Jako závěrečná část celé konference byla dne 5.10. uspořádána společná exkurze na vrch Schönberg v katastru obce Reinstädt u Kahly. Na podkladu z lasturového vápence bylo možno se zde setkat s porostem nejružnějšího druhu: s pastvinami na okraji smrkového porostu, s bučinami čistými či smíšenými se smrkem, ojedinelé i s modřínem, s dubovou habřinou, suchými okraji s dubem pyřitým, porostem borovice lesní a křovinatými porosty lísky. Přes relativní suchu zde byly sběry neobyčejně bohaté a za necelé tři hodiny trvání exkurze mohlo být zaznamenáno skoro 200 druhů vyšších hub. Ze zajímavějších sběrů nutno uvést: klouzek žíhaný-*Suillus colini* -tus, klouzek tridentský-*Suillus tridentinus*, hřib satan-*Boletus satanas*, šťavnatku napurpurovžlou-*Hygrophorus purpurascens*, šťavnatku narudlou-*Hygrophorus leucophaeus*, šťavnatku bukomilnou-*Hygrophorus fagi* Bon et Becker, šťavnatku hnědobílou-*Hygrophorus fuscoalbus*, voskovku Reavové-*Hygrocybe reai*, čírůvku červenolupennou-*Tricholoma orirubens*, helmvku žlutavou-*Mycena flavescens*, slizobedlu slizskou-*Limacella glioderma*, slizečku černou-*Xerula nigra*, kukmák sivý-*Volvariella caesiointincta*, líhu myšovou-*Tephrocybe murina*, trávníčku plavozelenou-*Leptonia incana*, vláknici pavučinistou-*Inocybe petiginosa*, žampion šupinkatý-*Agaricus squamuliferus*, šupinovku Muellerovu-*Pholiota muelleri*, šupinovku křivonohou-*Pholiota curvipes*, pavučinec azurový-*Cortinarius coerulescens*, pavučinec Bulliardův-*Cortinarius bulliardii*, pavučinec světlobarvý-*Cortinarius clavicolor*, ryzec krvomléčný-*Lactarius sanguifluus*, ryzec borový-*Lactarius pinicola*, krážatku bělovýtrusou-*Tubaria pallidispora*, pýchavku závořovou-*Lycoperdon mammaeforme*, pýchavku ježatou-*Lycoperdon rchinatum*, hvězdovku červenavou-*Geastrum rufescens*, voskovičku ploidimilnou-*Hymenoscyphus fructigenus*, rosolovec červený-*Tremiscus helvelloides*, outkovku Hoehnelovu-*Trametes hoehnelii* a další.

Bylo nutno vyslovit politování, že exkurze byla poměrně krátká a tedy i uspěchaná, a že po jejím ukončení bylo možno pouze velmi improvizovanou formou zajistit demonstraci sběrů. Celkově však bylo možno celou akci hodnotit přes některé organizační nedostatky kladně. Byly získány některé nové poznatky, navázána u upevněna přátelství a spolupráce, a zajištěna reprezentace naší mykologie s velmi dobrou úrovní. Na zpáteční cestě při nutné zastávce u obce Gronau poblíž Zschoppau byla ve smřčině na okraji lesa sbírána ještě *Lepista polycephala* Harmaja.

Jan Kuthan

MYKOLOGICKÁ PROBLEMATIKA NA SEMINÁŘI VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ

Správa Krkonošského národního parku/KRNAP/ pořádala ve dnech 29.-31.10.1980 ve Špindlerově Mlýně/Sv.Petru/ odborný pracovní se-

minář na téma "Ochrana přírodního genofondu Krkonošského národního parku a velkoplošných chráněných území, na kterém byla zastoupena rovněž mykologická a lichenologická tematika. P. Anděl v referátu nazvaném "Ústup epifytických lišejníků v Krkonošském národním parku" demonstroval na základě již jen reziduálního výskytu druhů a rodů vysoce citlivých vůči imisím /Lobaria, Usnea, Alecatoria/, ale i silně redukovaného výskytu druhů takzvané obecných/Hypogymnia physodes, Pseudevernia furfuracea, Cetraria sp. div./ alarmující mapu zhoršené čistoty ovzduší v KRNPu v posledních letech. R. Fellner se v referátu nazvaném "Mykorrhizní houby klimaxových smrčín západních Krkonoš zasahovaných průmyslovými exhalacemi/předběžná zpráva/" zabýval otázkami negativního vlivu průmyslových imisí /zejména SO₂/, event. velkoplošné aplikace pesticidů a defoliace/obaleč/ na růst mykorrhiz pro dřeviny při horní hranici lesa. Předběžná zjištění, poukazující na ústup mykorrhizních hub v exponovaných partiích západních Krkonoš, jsou zcela v souladu s údaji o ústupu epifytických lišejníků v těchto oblastech/P. Anděl/ a přirozeně evokují domněnky o obdobných důvodech při ústupu mykorrhizních hub a s nimi i jejich hostitelů u čeledi Orchidaceae. Tato problematika byla zmíněna v referátech a diskusních příspěvcích P. Cudlína /"Úloha přírodních introdukcí ploch při záchranné zástupců čeledi Orchidaceae na našem území"/ a F. Procházky /"Stav a perspektivy čs. orchidejí"/. P. Cudlín v této souvislosti zdůraznil nutnost dalšího laboratorního zkoumání otázek ekologických nároků a tolerance mykorrhizních hub izolovaných z kořenů vstavačovitých rostlin, průběhu houbové infekce v kořenovém systému v závislosti na stanovišti, mikroklimatických podmínkách, ročním cyklu atd. Ukázalo se tak, že otázka mykorrhiz úzce navazuje na ústřední téma semináře, neboť - jak zdůraznil J. Štursa /"Genofond květeny Krkonoš a možnosti jeho ochrany"/- zabezpečení mykorrhizních vztahů je jedním z předních péstebních problémů, které je třeba řešit v botanických zahradách v souvislosti se zachránou fyto-genofondu. Z globálního pohledu je zřejmé, že vedle "populárních" a nápadných rostlin a živočichů je třeba zahrnout do strategie ochrany biogenofondu v ČSSR i druhy méně nápadné jako jsou nižší rostliny, mikroorganismy apod./J. Čeřovský/, jejichž výzkum byl však konkrétně na území KRNPu až dosud značně opomíjen. Tato skutečnost byla zdůrazněna i v ústředním referátu ředitele Správy KRNPu J. Svobody/"Přírodní bohatství Krkonoš- jeho ohrožení a ochrana"/, ve kterém přednášející poukázal na nerovnoměrnost poznatků z jednotlivých biologických disciplín pokud jde o území KRNPu: je udáváno přes 1200 druhů cévnatých rostlin, přes 300 druhů obratlovců, ale jen přibližné konstatování několika tisíc druhů výtrusných rostlin.

Charakter krkonošského semináře byl skutečně pracovní a ve znamení bohaté a plodné diskuse. Texty přednesených referátů i závěrečnou rezoluci vydá v dohledné době Správa KRNPu tiskem jako samostatný sborník, který si vážní zájemci mohou písemně objednat na adrese Správa Krkonošského národního parku, 543 11 Vrchlabí - zámek.

Rostislav Fellner

Zprávy o akcích - programy

● SEMINÁŘ O URČOVÁNÍ JEDOVATÝCH HUB ZE ZBYTKŮ PO OTRAVÁCH uspořádá dne 16.května 1981 komise pro mykologickou toxikologii při ČSVSM a odd.soudního lékařství fakulty dětského lékařství v Praze v posluchárně Ústavu patologicko-anatomického v Praze 2, Studničkova 2.

● SEMINÁŘ O URČOVÁNÍ DRUHŮ CHOROŠOVITÝCH HUB z rodu *Ganoderma*, *Pomes*, *Pomitopsis*, *Heterobasidium* a *Laricifomes*, který pořádá brněnská pobočka ČSVSM, se koná 23.května 1981 na Lesnické fakultě VŠZ v Brně, Zemědělská 3 od 9-12 hod.

● III. SEMINÁŘ "OCHRANA HUB A JEJICH ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ" na téma "Bioindikační význam lišejníků a jejich ochrana" se koná dne 15.června 1981 v 9 hod.dopol.v posluchárně katedry botaniky nižších rostlin PŘF UK v Praze 2, Benátská 2/II, mezipatro/. Pořadatelem je komise pro ochranu hub a jejich životního prostředí při ČSVSM, mykol.odd.Národního muzea a katedra botaniky nižších rostlin PŘF UK v Praze.

● EXKURZNÍ SEMINÁŘ "PO STOPÁCH A.C.CORDY" pořádá mykologický kroužek ZK spojů v Liberci ve dnech 26.-28.VI.1981. Na programu je 26.VI.polodenní exkurze do okolí Liberce, 27.VI.celodenní exkurze do SPR Hamrštejn a SPR Královské bučiny, po exkurzi seminář k r.*Amanita*/vede MUDr.J.Herink/, 28.VI.dopoledne určování, demonstrace materiálu/mikroskopy k dispozici/. Přihlášky na ubytování a stravování nutno zaslat ihned na adr.Josef Sedláček, Luxembur - gové 2, 460 10 Liberec. V případě špatného růstu hub v okolí Liberce bude akce odvolána a tato skutečnost sdělena přihlášeným do 23.6.1981.

● 12.KONFERENCE PĚSTITELŮ ŽAMPIONŮ se konala ve dnech 4.-5. 11.1980 v Praze. Její program byl rozdělen do 3 částí. První část konference byla především určena novým zájemcům ze zemědělských podniků. Byly předneseny 4 referáty na téma "Pěstujeme žampiony a jiné jedné houby". Druhá část pojednala o budování nových pěstíren a současně řada odborníků přednesla referáty o zkušenostech s pěstováním hub ve stávajících pěstírnách.

Ve třetí části byly uvedeny nejnovější výsledky výzkumu. Mrázková, Štaněk a Kausar popsali působení mikroorganismů osídlujících žampionový substrát ve II.fázi fermentace. Kubátová a spol. uvedli poslední výsledky s přípravou substrátu z kejdy prasat a drábežního hnoje. Jablonský se Srbem se zmínil o nových zdrojích krycí zeminy a způsobech její aplikace. Referáty Sedlákové se Sedlákem a Srba se spol.popsaly první zkušenosti s pěstováním na metrorové vrstvě žampionového substrátu v tzv.hlubokých záhonech. Slechtně nových kmenů žampionů byly věnovány referáty sovětských autorů Kuleše a Bisko a Heinricha se spol.Významem houbových chorob v žampionové kultuře se zabýval P.Mudra zatímco L.Hájek se zmínil o vlivu teplot na vývoj bakteriální skvrnitosti žampionových plodnic. Využitím vypozeného substrátu hlívy ústřední ke krmným účelům se zabýval příspěvek Ginterové a spol., zatímco zkušenosti s využitím celulózy slámy pro kultivaci *Coprinus* sp.uvedl Jílek.

Roční produkce pěstovaných hub dosahuje v ČSSR výše 1000 t a

v průběhu několika minulých let podstatně nevzrostla. Po uvedení 2 moderních velkopěstíren v Kladruších n. L. a Topolčiankách výroba dosáhne 2000 t, avšak i přesto zůstane množství produkce hluboko pod úrovní jiných států. Vždyť např. v PLR se odhazuje roční produkce na 12-15 000 t!

Jak vyplývá z návrhu koncepce rozvoje, schváleného 12. konference pěstitelů žampionů, předpokládá se zvýšení výroby žampionů do roku 1990 na 10 000 t.

Ivan Jablonský

XIII. VÝROČNÍ KONFERENCE O KVASINKÁCH proběhla ve Smolenicích ve dnech 11.-13. února 1981. Ve třech tematických celcích odezněly zvané referáty, jež informovaly o aktuálním stavu daného oboru. Biochemická sekce měla na programu otázku regulací. Regulace glykolýzy a respirace byla zpracována zemřelým doc. L. Drobníčkou. Dále odezněly výborné referáty L. Kováče o úloze mitochondrií při regulaci růstu, A. Kotyky o regulaci transportu a P. Bielého o regulaci tvorby a sekrece extracelulárních enzymů. V genetickém minisymposiu, jež organizovala doc. Šilhánková, referovali postupně E. Streiblová o mutacích buněčného cyklu, M. Šipický o homo- a heterothallicismu u kvasinek, A. Svoboda o mezidruhové hybridizaci, L. Šilhánková o opravných procesech a O. Bendová o průmyslově významných kvasinkách. Toto minisymposium bylo velmi zdařilé. V cytologické sekce byly předneseny dvě zvané přednášky: M. Havelkové o replikaci kvasinkových chromozómů a M. Hrmové o kvasinkovém dimorfismu. V jednotlivých oborech byla prezentována nástěnková sdělení. Poslední den byla přednesena krátká sdělení z imunologie, ekologie, technologie a taxonomie.

Konferenci, již se zúčastnilo více než 70 odborníků ze základního a aplikovaného výzkumu, považují za velmi úspěšnou zejména po stránce programové a organizační. Proběhla velmi dobře i po stránce společenské, neboť v přestávkách mezi programem byla celá řada odborných diskusí. Pro příští setkání plánují pořadatelé ještě striktnější profilizaci programu.

Eva Streiblová

VÝROČNÍ SETKÁNÍ ČLENŮ SEKCE FYTOPATOLOGICKÉ MYKOLOGIE ČSVSM se konalo dne 5.3.1981 v přednáškovém sále ÚVTIz v Praze. Na programu byly především dva referáty, týkající se současných trendů fytopatologického výzkumu ve světě a u nás. Doc. ing. Z. Čača, CSc. z VŠZ v Brně přednesl obsáhlý a zevrubně zpracovaný referát o světovém fytopatologickém výzkumu, který rozčlenil na tři části: obecné problémy fytopatologie, integrovaná ochrana rostlin a stav výzkumu chorob nejdůležitějších plodin. I když těžiště referátu bylo v mykologických aspektech fytopatologického výzkumu, dotkl se přednášející i širšího okruhu otázek ochrany rostlin.

Doc. ing. J. Zvára, CSc. z VŠZ v Českých Budějovicích pak seznámil účastníky setkání s podrobným plánem fytopatologického výzkumu v ČSSR v 7. pětiletce. Podal přehledný obraz o paletě výzkumných úkolů a tím vytvořil předpoklad pro lepší informovanost členů a navázání užších kontaktů mezi jednotlivými pracovišti. Písemný přehled bude rozmožnen a rozeslán všem členům sekce.

V živé diskusi se členové vyjadřovali k otázce zaměření výzkumné činnosti a možnostem týmové práce, která by vedla k integrované ochraně rostlin. Bylo poukázáno na některé oblasti, které nejsou výzkumně zajištěny. V této souvislosti vyvstala otázka, zda by sekce nemohla fungovat jako poradní orgán při plánování fytopatologického výzkumu v příštím období. Bylo by rovněž žádoucí posílit společenskou prestiž úseku ochrany rostlin jako nedílné součásti vyspělé zemědělské výroby.

Na základě přednesených referátů lze konstatovat, že fytopatologický výzkum v ČSSR v hlavních směrech odpovídá současnému stupni

poznání v jednotlivých vědních disciplínách. Zaměření výzkumu koncepčně odpovídá hlavním světovým trendům a vytváří předpoklady pro úspěšné řešení problematiky fytopatologické mykologie jak v teoretické, tak v aplikační oblasti. Vzájemné seznámení s výzkumnou náplní jednotlivých pracovišť přispívá k navázání a rozšíření pracovních kontaktů a spolupráce, což byl hlavní přínos celého setkání.

Jaroslava Marková

● **SEMINÁŘ "HOUBY VE VODÁCH-EKOLOGIE A VÝZNAM"**, který pořádala ČSVSM při ČSAV spolu s katedrou technologie vody a prostředí VŠCHT v Praze, se konal dne 21.1.1981 v Praze. V úvodní části vyslechli jeho účastníci přehledný referát doc.dr.Z.Urbana, DrSc. na téma "Přehled vodních hub" a referát dr.L.Marvanové, CSc. z Čs.sbírek mikroorganismů UJEP v Brně o "Vodních houbách rozkládajících celulózu". Seminář pak pokračoval ve své prakticky zaměřené části příspěvkem dr. O.Fassatiové, CSc. z Katedry botaniky nižších rostlin PŘF UK v Praze o "Vodních houbách v drenážích a rozvodných systémech" a dr.V.Ottová, CSc. z Katedry technologie vody a prostředí VŠCHT v Praze o "Houbách v odpadních vodách". Mykózám, způsobovaným vodními houbami, se pak v závěru věnoval doc.MUDr.J.Manych, DrSc. z Lékařské fakulty hygienické UK v Praze v referátu o "Houbových chorobách přenosných vodou" a MUDr.J.Tesarčík, CSc. z Výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického v Ostravě přednesl svůj příspěvek k "Houbovým onemocněním ryb". Seminář, kterého se zúčastnilo 30 posluchačů, byl dobrou příležitostí obou pořadatelů k prohloubení znalostí prakticky velmi důležitého pracovního úseku naší mykologie, hygieny, veterinárního lékařství a technologie vody.

● **JARNÍ CYKLUS MYKOLOGICKÝCH PŘEDNÁŠEK 1981**, který pořádá pražské ústředí naší Společnosti, bude zahájen 4.5.1981 v posluchárně Katedry botaniky nižších rostlin PŘF UK v Praze. Na programu jsou tyto přednášky: 4.5.: Dr.František Kotlaba, CSc.: Houby a rostliny roku 1980; 11.5.: Ing.Jiří Baier: Ekologie a šíření bytových dřevokazných hub; 18.5.: Dr.František Soukup: Chorošovitá houby na buku; 25.5.: Dr.Mirko Svřeček, CSc.: Z mykologického výzkumu Velké Prahy; 1.6.: prof. Karel Kult: Přehled rodu *Hebeloma*; 8.6.: Dr.Václav Zelený, CSc.: Rostliny a houby slovenských hor; 15.6.: Doc.ing.Alois Černý, CSc.: Jedlé plodnice dřevokazných hub; 22.6.: Zdeněk Pouzar, CSc.: Naše suchohříby; 29.6.: MUDr.Josef Herink: Československé ryzce v barevných diazpozitivech.

Přednášky, doprovázené barevnými diazpozitivami a ukázkami hub, se konají vždy v pondělí, začátek je v 18 hod. Houby pro určování a demonstraci budou přijímány nejpozději 1/2 hod. před začátkem přednášky.

● **SEKCE FYTOPATOLOGICKÉ MYKOLOGIE ČSVSM** byla přijata za člena Mezinárodní společnosti pro rostlinnou patologii/International Society for Plant Pathology//I.S.P.P./, jejíž předsedou je prof.F.Grossmann z odd.fytopatologie a ochrany rostlin hohenheimské university ve Stuttgartu/NSR/. Tato společnost sdružuje různé národní fytopatologické společnosti nebo fytopatologické sekce příbuzných biologických společností za účelem vzájemné informace o společných záležitostech. Zástupcem sekce fytopatologické mykologie ČSVSM v International Society for Plant Pathology je ing.Dáša Veselý, CSc.

● **PŘED USTAVENÍM SEKCE PRO MYKOFLORESTIKU A MYKOCENOLOGII PŘI ČSVSM**. V souladu s hlavními úkoly ČSVSM v letech 1981-1985, uveřejněnými v Mykol.Listech 2/1981, byly zahájeny přípravné organizační práce na ustavení samostatné mykofloristické sekce za účelem organizování základního a specializovaného mykofloristického výzkumu a výzkumu mykocenologického.

V současnosti probíhají přípravy k ustavení přípravného výboru sekce, zpracování návrhu náplně činnosti a zaměření sekce, a je uvažováno i o návrhu plánu činnosti na rok 1981 a 1982. Ve výboru Společnosti, který byl o tomto úsilí předběžně informován, byl vysloven souhlas se zahájením přípravných prací.

Předpokládá se, že v roce 1981 dojde k ustavení výboru této sekce, k zpracování náplně činnosti a programu akcí a dovolí-li to časové možnosti i k uspořádání metodicky zaměřeného semináře. O výsledcích výše uvedených bude naše mykologická veřejnost informována na stránkách Mykol. Listů. Věříme, že toto úsilí najde kladný ohlas a zájem těch mykologů a zájemců o tento úsek, kteří dosud nebyli zapojeni v některé ze stávajících sekcí či komisí Společnosti nebo kteří dosud postrádali pro svou práci v tomto oboru koordinující či organizačně řídicí orgán.

Rostislav Fellner - Jan Kuthan

Dotazy čtenářů

Příležitostnou rubriku "Dotazy čtenářů" otevíráme na pomoc odběratelům našeho informačního bulletinu, kteří se zajímají o podrobnější vysvětlení speciálních mykologických otázek. Uvítáme proto veškeré dotazy, zejména z taxonomie, nomenklatury, morfologie a anatomie hub, experimentální mykologie, mykotoxikologie, mykologické fytopatologie, dermatomykologie, průmyslové mykologie, ochrany hub a jejich životního prostředí, užitkové hodnoty hub, pěstování hub a j. Na vaše dotazy zprostředkujeme odpovědi našich předních specialistů a otiskneme je nejpozději v následujícím čísle Mykol. Listů. Dotazy zasílejte na adresu naší Společnosti.

Jací jsou správní autoři muchomůrky zelené?

Francouzský lékař a botanik S. Vaillant popsal v díle *Botanicon Parisiense*, vydaném v r. 1723, houbu, kterou charakterizoval těmito slovy: "Fungus phalloides annulatus sordide virescens et patulus". Tento popis bývá považován za první a dostatečný popis dnešního druhu *Amanita phalloides*. Během necelých deseti let však nalezneme v odborném a vysoce kvalifikovaném písemnictví tři různé autorské zkratky. V r. 1972 uvedli naši taxonomové Kotlaba a Pouzar v "Přehledu čsl. hub", Academia, Praha, zkratky: *Amanita phalloides*/Fr./Link. V jedné z nejrozsáhlejších příruček k určování lupenatých hub v Evropě od M. Mosera/Die Röhrlinge und Blätterpilze, G. Fischer, Stuttgart, 1978/ nalezneme pojmenování *Amanita phalloides*/Vaill. ex Fr./Secr., které velmi pravděpodobně Moser přejal od Base. Naši severní přátelé H. Kreisel, H. Dörfelt a D. Benkert vydali nedávno mapku rozšíření této naší nejjedovatější houby / *Hercynia N.F.*, Leipzig 17:235, 1980/ s názvem *Amanita phalloides*/Vaill. 1717 ex Fr. 1821/ Link 1833. K tomu připojili řadu synonym, která u nás nalezneme v monografii muchomůrek od Veselého. Zde je popsání Vaillantem datováno rokem 1727/zemřelý přítel J. Veselský našel někde datum 1723/. A. Pilát udává v *Gasteromycetech*/1958/, že Vaillant žil v letech 1669-1722. Jeho "Botanicon" by tedy bylo buď jeho psmrtné, nebo se někdo spletl. Co tedy platí opravdu?

PŘEHLED HLAVNÍCH MYKOLOGICKÝCH AKCÍ VE 2. POLOLETÍ ROKU 1981

ČERVENEC:

- Exkurze za stejnou mykoflorou Českého Středohoří
Poř.: Čs. mykologická společnost, Praha

20.-24.7. IV. mezinárodní konference o sbírkách mikroorganismů, Brno 1981

Poř.: Světová federace sbírek mikroorganismů /WFCC/, Čs. společnost mikrobiologická při ČSAV a Univerzita J.E. Purkyně v Brně

SRPEN: 27.-29.8. Brno

3. mykologické dny na Moravě /s programem: 27.8.: exkurze na ŠLP Křtiny, LF VŠZ v Brně /buková rezervace, arboretum/; 28.8.: exkurze na jižní Moravu /lok. "Rendezvous", LZ Židlochovice a "Kapansko", LZ Strážnice/; 29.8.: exkurze na Českomoravskou vysočinu /LZ Nové Město na Moravě/
Poř.: brněnská pobočka ČSVSM, Katedra ochrany lesů LF VŠZ v Brně a Moravské muzeum v Brně

ZÁŘÍ:

9.-13.9. Exkurzní seminář v Nitře a okolí s cílem rekonstrukce tarénů pro exkurze Slovenských mykologických dnů v Nitře v r. 1983

Poř.: Oblastní muzeum v Nitře /Vzhledem k dopravě vlastními osob. auty omezená možnost účasti většího počtu osob. Informace pouze u ing. J. Kutšana, Gottwaldova 1127, 708 00 Ostrava

ŘÍJEN:

7.-10.10. Ostravice, rekreační chata Dolu Jana Švermy Česko-polský seminář o organizaci boje proti otrávením houbami v CSSR a Polsku na předběžné přihlášky do konce února 1981/

Poř.: komise pro mykologickou toxikologii ČSVSM

- Exkurze na Karlštejnsko

Poř.: Čs. mykologická společnost, Praha

- Mikrobiologický ústav ČSAV, Vídeňská 1083, Praha 4 Seminář "Fyziologie a biochemická aktivita makromycet"

Poř.: komise pro experimentální mykologii při ČSVSM a Mikrobiologický ústav ČSAV-odd. experimentální mykologie, Praha

LISTOPAD:

- Exkurze do Poříčků n. Sáz.

Poř.: Čs. mykologická společnost, Praha

26.11. Přednáškový sál Ústavu vědecko-technických informací pro zemědělství, Slezská 7, Praha 2

Seminář "Skladištní choroby brambor a obilovin"

Poř.: sekce pro fytopatel. mykologii při ČSVSM a Výzkumný ústav rostlinné výroby - odbor ochrany rostlin, Praha

Pokud nejsou u některých akcí uvedena data a místo konání, budou tyto údaje upřesněny v 3. čísle Mykologických listů. Eventuální změny v programu uvedených akcí jsou vyhrazeny.

Redakční sdělení

Uzávěrka příštího čísla je 31.května 1981.

Autory prosíme, aby se při psaní příspěvků a zpráv řídili laskavě těmito pokyny: 1/text v jazyce českém nebo slovenském /v rozsahu maximálně 8 stroj.stran/pište na psacím stroji/zhruba 40 řádek po 64 úhozech na stránku/, dle možnosti nepoužívejte poznámek pod čarou. Delší články mohou být otištěny pouze po předběžné dohodě s redakcí;

2/obrázky, grafy a mapky/max.šíře 7,6 mm nebo 160 mm/ lze přetisknout pouze v provedení výrazné kresby černou tuší na bílém papíru. Fotografie ani ilustrace provedené jinou technikou nám proto nezasílejte. U nákresů hub a mikroznaků uveďte vždy grafické měřítko;

3/příspěvky do tohoto informačního bulletinu se nehonorují;
4/příspěvky zasílejte na adr.Čs.vědecká společnost pro mykologii při ČSAV, pošt.příhrádka 106, Krakovská 1, Praha 1, PSC 111 21.

Nezapomněli jste zaplatit režijní výlohy, spojené s vydáváním "Mykologických listů?" V r.1981 činí Kčs 15.- a k jejich úhradě můžete použít složenky, která byla vložena do 2.čísla tohoto informačního věstníku.

V čas.Česká mykologie/naposled v roč.28:240-246,1974/byl otištěn seznam československých mykologů-členů ČSVSM s jejich rodnými daty, adresami a s uvedením speciálního oboru jejich odborného mykologického zájmu. Seznamy našich členů mají nejen velký význam pro naše pracovníky, ale i pro zahraniční mykology k navázání vědeckých styků mezi odborníky téhož oboru.

Protože během 7 let mnohá údaje v tomto seznamu již zastaraly, připravuje ČSVSM nový seznam, který bude vydán u příležitosti 60 let jejího trvání v r.1982. Vzhledem k tomu se obracíme na naše členy s prosbou, aby nám/pokud tak dosud ještě neučinili/ sdělili nejdříve do konce června tr. svá data narození/den, měsíc, rok a místo/, event.změnu adresy a okruh svých mykologických zájmů.

V případě, že doplnky event.změny nového seznamu od našich členů v uvedeném termínu nedorodou, budou v něm požadované údaje otištěny ve stejném znění, jako v r.1974.

Ke kresbě na obálce: smrž obecný-Morchella esculenta/L./ex St. Am. - Kreslil S.Šebek.

MYKOLOGICKÉ LISTY č.3- Informační orgán Čs.vědecké společnosti pro mykologii při ČSAV-vyšly v květnu 1981. Vychází v nepravidelných lhůtách a rozsahu. Toto číslo sestavil ing.Jan Kuthan, k tisku připravil Svatopluk Šebek. Veškerou korespondenci zasílejte na adresu Čs.vědecká společnost pro mykologii při ČSAV, pošt.příhrádka 106, Krakovská 1, Praha 1, PSC 111 21.
